

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

KARLOVA V PRAZE
á teologická fakulta

Problematika adaptace v za ízení pro seniory

Adaptation issues in facility for the elderly

Bakalá ská práce

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Nováková
Tituly jméno p íjmení

Autor: Lukáz íha
Tituly jméno p íjmení

Praha 2011

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Prohlá-uji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatn ě a použil jen uvedené
prameny a literaturu. Sou ěasn ě dávám svolení k tomu, aby tato bakalá-ská práce byla
umíst ěna v Úst ědní knihovn ě UK a používána ke studijním ú- ěel ěm.

V Praze dne 17. ervna 2011

Luká-š ěha

Problemy s adaptací v zařízení pro seniory pojednává o procesu adaptace po příchodu seniora do zařízení. O stáří, sociální péči, ústavní péči, jejích rizicích, faktorech přispívajících k adaptaci a metodách aktivizace, které adaptaci napomáhají. V praktické části jsme se obrátili pomocí položeného rozhovoru přímo na klienty domov pro seniory. Kde jsme zjišťovali jaké faktory před a po umístění byli důležitější pro seniory aby se co nejlépe přizpůsobili novému prostředí a životnímu stylu.

Annotation

Bachelor thesis Problems of adaptation in a facility for seniors is about the process of adaptation after arrival in the senior facility. about age, social care, residential care, her risks, factors contributing to adaptation and activation methods that help adaptation. In the practical part, we turned to by interview directly to clients homes for the elderly. Where we investigated what factors before and after the location was important for the elderly to best adapt to the new environment and lifestyle.

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Na tomto místě bych rád podkoval paní PhDr. Ivanu Novákové za trpělivost a odborné vedení, dále děkuji své matce Mgr. Monice Šihové za cenné připomínky.

ÍHA, Luká-: *Problematika adaptace v za ízení pro seniory.*

Univerzita Karlova v Praze, Husitská teologická fakulta, Katedra u ítelství, Praha 4, Pacovská 350/4, 140 21

Vedoucí práce: PhDr. Ivana Nováková

Bakalá ská práce je zam ěna na klienty seniorského v ku, kte í jsou umíst ěni v za ízení pro seniory. Adaptace senior a její problematika v za ízeních je dnes velmi aktuální téma. Realitou p írozeného civiliza ního vývoje je pokles úmrtnosti, naprostá v t ěna lidí se nejen doffívá konven ní hranice stá í, tedy 65 let, ale mnohem d ěle tuto hranici p effívá. Populace stárne, v sou asné dob ě nápadn ě p íbývá lidí velmi starých a dlouhov kých. Celý sou asný systém pé e o seniory provází ada problém , které bude t eba e-it. Vzhledem ke stárnutí populace a nedostate nému fungování dne ní rodiny bude nutné zvý-it poskytování sociálních slufieb v etn domov pro seniory. Po p íchodu do za ízení pro seniory následuje adapta ní proces, kdy se senior p ízp sobuje pobytu v za ízení, nebo si naopak za ízení p ízp sobuje tak, aby mu alespo ěste n vyhovovalo. Není to proces jednoduchý vzhledem k tomu, že senior p íchází o mnohé své zvyky, soukromí i v ci. Ne kařdý dojde nakonec procesu adaptace, ne z ídka se stává, že senior adaptaci nezvládne a zem e. V teoretické ásti jsme se zabývali stá ím a jeho úskalími, ústavní pé í, adapta níím procesem a aktivizací senior . Cílem praktické ásti bylo pomocí polostrukturovaného rozhovoru zjistit u klient domova pro seniory faktory, které jim pomohli v adaptaci na nové prost edí a nový na zp sob flivota. Zajímala nás také otázka zp sobu výb ru za ízení, znalost informací o za ízení a samostatnost senior p í rozhodování o umíst ění do domova pro seniory. Potvrdilo se nám, že míra samostatnosti ovliv uje kladn ě adapta ní proces. Klienti, kte í mají mořnost p ízp sobit si prost edí svým pot ebám, zvládají snáze fáze adapta ního procesu.

Klí ová slova: Adaptace. Aktivizace. Domov pro seniory. Senior. Sociální slufiby. Stá í.

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ÍHA, Luká-: *Adaptation issues in centres for senior citizens.*

Charles University in Prague, The Hussite Theological Faculty, Department of Pedagogy,
Prague 4, Pacovská 350/4, 140 21

Tutor: PhDr. Ivana Nováková

The Bachelor's work focuses on senior clients who are placed in centres for senior citizens. The adaptation of senior citizens and its issues in such centres is a very topical theme nowadays. The reality of a natural civilisation development is demonstrated by a decline in death-rate; the majority of people not only live up to the conventional border of 65 years but outlive it by many years. The population is getting older and currently there are noticeably more and more people who are old and live long. The entire current care system related to senior citizens is accompanied by many problems that will need to be resolved. With respect to the population aging and families not functioning properly, it will be necessary to increase the provision of social services including homes for senior citizens. The transfer to a centre for senior citizens is followed by an adaptation process during which a senior citizen is getting used to their stay there or on the other hand, is adapting the place to make it at least partially convenient. This is not an easy process as a senior person loses many habits, privacy and even things. Not everyone reaches the end of the adaptation process eventually; it happens frequently that a senior citizen does not manage to cope with the adaptation and dies. In the theoretical part we focused on the old age and its pitfalls, care received in such centres, the adaptation process and activation of senior citizens. The objective of the practical work was to find out, through a half-structured interview conducted with the clients of the home for senior citizens, factors that helped them adapt to a new environment and new way of life. We were also interested in the way the centre is selected, the knowledge of information about the centre and independence of senior citizens when taking a decision regarding being placed in a home for senior citizens. We have confirmed that the level of independence influences the adaptation process in a positive way. The clients, who have the opportunity to adapt the environment to their own needs, go through phases of the adaptation process more easily.

Key words: Adaptation. Activation. Home for senior citizens. Senior citizen. Social services. Old age.

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Jiflod mládl je t eba mít p ed o ima stá í.

Gaius Lucilius

Obsah

1. Sta í lidé v populaci	10
Demografické stárnutí	10
1.1. Stárnutí.....	10
Proces stárnutí	10
Fyzický stav stárnoucího jedince	11
1.2. Stá í.....	12
D lení stá í.....	12
Sociální stá í.....	12
Biologické stá í	12
Involuce	13
1.3. Závislost starého lov ka na pomoci od jiné osoby.....	13
Vznik závislosti na d tech u starých lidí	13
2. Sociální služby ur ené senior m.....	15
2.1. Základní druhy sociálních služeb.....	15
2.1.1. Služby sociální pé e.....	16
3. Ústavní pé e.....	18
3.1. P íjímání seniora do domova pro seniory, nebo jiné instituce.....	19
3.2. Umíst ní do domova pro seniory	20
3.3. Adaptace senior v za ízení pro seniory.....	20
3.4. Adapta ní fáze v pobytovém za ízení	20
3.4.1 Adapta ní fáze seniora po nedobrovolném umíst ní	21
3.4.2 Adaptace seniora na dobrovolné umíst ní.....	22
3.4.3 Faktory napomáhající adaptaci	23
3.4.4 Individuální plán pé e	23
3.5 Rizika ústavní pé e.....	24
Maladaptace	24
4. Sociální práce v adaptaci.....	27
4.1 Senior v komunitní skupin	28
4.2 Aktivizace v adapta ním procesu.....	29
4.2.1 Druhy terapeutických aktivit	30
4.2.2 Zájmové aktivity	31
Praktická výzkumná ást	35
5. Cíl práce a stanovení výzkumných hypotéz.....	35
Cílem práce je zjistit, které faktory napomáhají a umofl ují usnadn ní adapta ního procesu. 35	
5.1 Výzkum byl založen na následujících hypotézách:.....	35
5.2 Metodika výzkumu.....	35
5.3 Charakteristika výběrového souboru.....	36
6. Výsledky pr zkumu a jejich analýza	37
6.1 Analýza jednotlivých polofek.....	37
7. Diskuse.....	49
8. Záv r	55
Použitá literatura	56
P ílohy.....	59

Zm n p ichází v flivot mnoho. Lidé se li-í ve schopnosti zm ny p ijmout vyrovnat se s nimi a za ídit si nový flivot ke své spokojenosti. Adaptace pat í mezi základní lidské vlastnosti a umohl uje lidem p efit i velmi obtífné situace.

Stá í je sou ástí na-eho flivota. Ob as p emý-líme, jak s a kým bychom ho cht li strávit. P estofe kařdý lov k proflívá sv j flivot originálním zp sobem, lze se shodnout na významných okamffících, které p ichází s vy-ím v kem. Zm ny se odehrávají v rovin t lesné, psychické i sociální.

Reakce na zm ny jsou ovlivn ny osobností seniora, reakcemi jeho okolí a také mofnostmi, jak získat pomoc v oblastech, které senior nezvládne sám.

V návaznosti na zm ny p ichází nutnost hledat nový zp sob flivota ve stá í. Nej ast ji jsou to zm ny v úrovni pé e o sebe a také zvý-ené nároky na pomoc okolí. Ty pak vedou seniora, nebo ast ji jeho okolí k hledání vhodného místa pro flivot.

V t-ina senior flije v domácnosti za pomoci a podpory blízkých lidí. To se jeví jako nejlep-í a z hlediska senior jist i nejvítan j-í varianta, která m fle být dopln na p i pot eb zdravotní pé e spolupráci s Domácí pé í.

P i v t-ích zdravotnických problémech, osam losti, nemofnosti pomoci ze strany blízkých teprve nastupuje varianta institucionální pé e. P es v-echnu snahu jde o krajní e-ení a mnoho senior ji nese velmi úkorn .

Kařdý lov k je citliv zasafen, kdyfl je omezována jeho autonomie. I kdyfl kdokoli z nás m fle o ekávat omezení afl ztrátu svých schopností, vřdy je takový lov k citliv zasafen. Mnohdy práv vstup do za ízení nabízející pé i o seniory za íná takto řneslavn ō. Je pak velkým úkolem personálu, aby pomohl klientovi p ekonat obtífle se zvykáním si na nové flivotní události.¹

Lidé, kte í se stanou obyvateli r zných za ízení, mají za sebou dlouhý flivot v ad rolí. Zku-enost s rolí obyvatel domova v-ak v t-inou nemají. Byli zvyklí fungovat a chovat se ur itým zp sobem, který zde najednou neplatí. Star-í lov k je tím zasko en a pot ebuje podporu nejen od personálu, ale i blízkých.

¹ VENGLÁ OVÁ, M. Problematické situace v pé i o seniory. Grada publishing. 2007. s. 11-15.

Okamžik nástupu stáří nelze s přesností určit, fyziologické změny v lidském organismu spojené se stárnutím jsou velmi individuální, probíhají nepřetržitě a pozvolně. Jedná se o nezvratný biologický proces, který probíhá u každého člověka jinak.

S vývojem a technickým rozvojem lidské společnosti se hranice stáří posouvá stále výše, prodlužuje se střední délka života. Je nutné si uvědomit, že prodlužování střední délky života není totéž, co prodlužování délky života. Absolutní délka života se totiž nezmění, výrazně nepřibývá lidí dožívajících se dlouhou dobu. Došlo však ke stárnutí obyvatelstva vlivem civilizačních procesů. Narůstá nejen procentuální zastoupení starých lidí v populaci, ale i jejich absolutní počet.²

Demografické stárnutí

K demografickému stárnutí dochází v důsledku změny v charakteru demografické reprodukce a změny se podílů zastoupení dětské a postreprodukční složky v populaci. Vzhledem k poklesu úrovně porodnosti, zlepšování úmrtnostních poměrů a prodlužování průměrného věku dožití se v procesech demografického stárnutí zvyšuje podíl starých osob v populaci.³

1.1. Stárnutí

Stárnutí je proces opotřebení organismu, ve kterém se sítají změny, kterým dochází v průběhu celého života jedince. Tyto změny se vyskytují ve všech úrovních: tělesné, funkční, biochemické, psychické.

Stárnutí ve svém důsledku znamená snížení schopnosti adaptace a funkčních rezerv všech orgánů a soustav organismu při stresové zátěži což vytváří předpoklady k nemoci.⁴

Proces stárnutí

² GOLDMAN, R. a kol. Vybrané kapitoly ze sociálních disciplín. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. s. 56.

³ KALIBOVÁ, K. Úvod do demografie. Praha: Karolinum, 2003. s. 19.

⁴ KUBEŠOVÁ, L. Zdravý pro stáří v k. eslice: Rebo, 2006. s. 8.

duální a rozmanitý. M ěme narazit na jedince, kte í bez
ali i 90 let a mají jen drobné zdravotní problémy. Na
druhé stran ě se m ěme setkat s jedinci, kte í již mezi 60. a 70. rokem ěivota vykazují váěné
zhorění zdravotního stavu, v d sledku r zných nemocí. Tito jedinci trpí patologickým,
nebo-li tzv. urychleným stárnutím.⁵

Stá í zrychlující faktory:

- nadm rný p íjem potravy,
- stres,
- vysoký krevní tlak,
- obezita,
- tabák a alkohol,
- samota, nízké spole ensko v dní zapojení,
- sedavý zp sob ěivota, malá fyzická aktivita

Stá í zpomalující faktory:

- ástá fyzická aktivita,
- zdravá výěiva,
- klidný spánek,
- spole enské a pracovní zapojení.⁶

Fyzický stav stárnoucího jedince

Starý lov k z tohoto pohledu se jeví tehdy, jestliěe jednotlivé ásti a orgány organismu
áste n neplní funkci, ochabují, nepracují tak jak by si jejich vlastní p ál. Mezi tyto aspekty
stá í pat í:

- ✓ Sníěení pohyblivosti jedince (rychlost a pruěnost sval ě se sniěuje)
- ✓ Zvy-uje se riziko úrazu (zm k ování kostí a jejich -patná hoěivost)
- ✓ Pokles t lesné hmotnosti, vý-ky, proporcí t la.
- ✓ Sníěení výkonnosti srdce, plic, cévního systému (-patné okysli ování krve, men-í
elasti nost a propustnost cév)
- ✓ Sníěená výkonnost ěláz s vnit ní sekrecí (niěí imunita, men-í produkce hormon ,
ospalost, k ehnutí kostí, ídnutí vlas a lámavost neht .)

⁵ KUBEŤOVÁ, L. Zdravý pro t etí v k. eslice: Rebo, 2006. s. 8.

⁶ KUBEŤOVÁ, L. Zdravý pro t etí v k. eslice: Rebo, 2006. s. 10.

rosti, zhoršené rozpoznávání barev)

kře (snížená elasticita, suchá pokožka, vrásky,

pigmentové skvrny)

- ✓ Sluch (zhoršené sluchové vjemy a dezorientace, nervozita, podrážděnost)
- ✓ Typická termoregulace (nepříjemné přizpůsobování klimatu, nepřesné vnímání teploty)
- ✓ Vyšší náchylnost k nemocem (snížená imunita)
- ✓ Lámavost vlasů, nehtů, lámavost nehtů

1.2. Stárání

Stárání je ovlivňovaná, převážně dědičná a neodvratitelná fyziologická událost, pokud se ho jedinec dožije. Stárání je hlavně závěrečnou etapou životního procesu stárnutí, je to přirozené a konečné období lidského života.⁷

Dělení stárání

Mnohočetnost a individuálnost příčin a projevů, jejich vzájemná podmíněnost a rozpornost jsou příčinou obtížného vymezení a členění stárání.

Proto se stárání rozlišuje dle způsobu projevu na kalendářní, sociální a biologické.

Kalendářní stárání

Kalendářní stárání je jednoznačně vymezitelné. V současné době je za počátek stárání považován věk 65 let a o vlastním stárání se hovoří od věku 75 let.⁸

Sociální stárání

Sociální stárání postihuje proměnu sociálních rolí a potřeb, životní styl i ekonomické zajištění. Pojem upozorňuje na sociální zájmy a rizika seniorů, jako je například ztráta životního programu (odchod do starobního důchodu). Za počátek sociálního stárání je označován právní vznik nároku na starobní důchod.

Biologické stárání

⁷ GOLDMAN, R. a kol. Vybrané kapitoly ze sociálních disciplín. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. s. 56.

⁸ KALVACH, Z. Geriatrie a gerontologie. Praha. Grada Publishing, 2004. s. 47-48.

pro konkrétní míru involuce nichž závisí na daného jedince. Na
závislost se nedá úplně nalézt shoda, o tom co by mělo vyžadovat.

Obvykle se ale hodnotí funkční stavu, výkonnost jako souhrn involuce a kondice.⁹

Involuce

Involucí se nazývá v lékařství soubor příznaků, které provázejí poínající stáří. Poátěk se nedá u všech lidí stejně stanovit, nebo u nichž poíná dříve, kdežto u lidí zdravých, zachovalých a v příznivých poměrech flujících se dostavuje mnohem později. Ochabuje činnost všech tělesných ústrojí, protože ztráta ústrojných látek následkem úkonů je nedovede se tak rychle nahrazovat jako v nižším věku. Objevuje se náchylnost k různým nemocem, hojení trvá pravidelně déle nežli v mladším období a ubývá pružnosti a hbitosti v úkonech tělesných, dostavuje se i menší duševní pružnost.¹⁰

1.3. Závislost starého člověka na pomoci od jiné osoby

V důsledku stárnutí mnoho osob postupně ztrácí svou schopnost a postupem času tak na konec potřebuje asistenta pro každodenní život (dodrřování hygieny, stravování a pohybu)

Typy závislosti:

1. fyzická závislost ó nastává, pokud člověk již není schopen se sám pohybovat a vytvářet aktivity běžného života
2. psychická závislost ó nastává, když dojde ke zhoršení psychického stavu, takže jedinec není schopen vyjádřit vlastní názor, myslet, komunikovat s okolím
3. socioekonomická ó jedinec není schopen sám si zajistit bydlení, potraviny, lékařské ošetření, atd. jedná se o socioekonomickou závislost¹¹

Vznik závislosti na dětech u starých lidí

Na počátku stáří jsou obě generace obvykle ve fázi vzájemné nezávislosti a relativní symetrie. Senioři ztrácejí svou profesní roli a získávají volný čas, který mohou v novat

⁹ KALVACH, Z. Geriatrie a gerontologie. Praha. Grada Publishing, 2004. s.47-48.

¹⁰ <http://leccos.com/index.php/clanky/involuce>

¹¹ KUBEŠOVÁ, L. Zdravý proťetí v k. eslice: Rebo, 2006. s. 253 ó 254.

omáhat, být jim uflite ní. Tím si potvrzují svoji hodnotu

V této době bývají vztahy mezi generacemi rodi a d tí stabilní. D ív j-í konflikty bývají vy e-eny a nové v t-inou jifl nevznikají. Star-í lidé bývají ke svým potomk m dostate n sebejistí, je to dáno tím, fe si uv domují, fe mohou být svým potomk m uflite ní, ale oni sami od nich pomoc nepot ebují. Schopnost pomáhat, která je n kdy afl p íli- zd raz ována sloufí star-ím lidem p edev-ím jako podpora sebeúcty. N kdy m fe být pomoc star-ích lidí ú elová, ve snaze si své potomky zavázat a dofladovat se vd nosti za to, co pro n ud lali.

Z postupného zvy-ování závislosti star-ích lidí vyplívá i naru-ení vztahové symetrie. D je se tak v době, kdy se star-í lov k stává z n jakého d vo du nesob sta ným. Pomalu p estává poskytovat pomoc a naopak ji sám pot ebuje. Taková prom na vztah je pro seniory t flká, nedokáflí ji asto realisticky posoudit. Mají pocit selhání, i kdyfl stárnutí nemohou ovlivnit. Poci ují ostych o pomoc pofádát a cítí se zbyte ní a mén cenní, necht jí z stávat d tem na obtífl. Rodi e ó senio i poflívají poníflení, kdyfl musejí svým d tem p iznat, fe n co jifl nezvládnou.

Trvalá závislost senior na d tech vykazuje trvalou asymetrii ve vztahu rodi -senior a dít . Jejich funk ní vztah se m fe zhor-it tak, fe budou pot ebovat stálou pomoc, nebo trvalou pé i. V rámci celkového úpadku seniora se asto m ní i jeho sebehodnocení a postoj k vlastní situaci. Emo ní pot eba podpory je siln j-í nefl d íve, a proto m fe dojít k potla ení ohledu k mlad-í generaci. Nesob sta ný senior si na svou situaci brzy zvykne a adaptuje se na nezbytnost n í pomoci, protofe k jinému e-ení mu chybí pot ebné kompetence. Úm rné riziko vzniku úplné závislosti se zvy-uje s p íbývajícím v kem.¹²

¹² VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie II. Praha: Karolinum, 2007. s. 390 ó 392.

Sociální služba jeinnost zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění, nebo v rámci prevence před sociálním vyloučením.¹³

Systém sociálních služeb prošel v uplynulém desetiletí velkými změnami, došlo ke kvantitativnímu nárůstu služeb, vznikly nové metody a formy práce s klienty a nové typy zařízení.¹⁴

Cílem sociálních služeb je zmírňovat, uspokojovat nebo předcházet sociálním událostem vyvolaným stářím, změnou zdravotního stavu nebo rozpadem rodiny. Cílem je tedy řešení individuální životní situace uživatele poskytnutím sociální služby, která mu umožní žít, případně pracovat ve společnosti, nebo se o něj postará, není-li toho již schopen.¹⁵

Cílem sociální služby je, aby pomoc byla:

- dostupná z hlediska typu pomoci, informační dostupnosti, územní dostupnosti a ekonomické dostupnosti
- kvalitní musí odpovídat požadavkům společnosti
- efektivní musí plnit ty funkce, ke kterým byla založena
- hospodárná zajišťuje veřejné i osobní výdaje, aby byly používány jen na poskytování pomoci a dané služby potřebných osob.
- bezpečná ztzn., neomezovala práva a zájmy občanů¹⁶

2.1. Základní druhy sociálních služeb¹⁷

Služby sociální péče

Úkolem sociální péče je pomoc osobám se stabilizovaným zdravotním stavem poskytnout a umožnit psychickou a fyzickou soběstačnost, s úkolem pomoci jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života ve společnosti. Pokud by jim zdravotní stav toto nedovoloval, cílem služeb je zajistit důstojné prostředí a důstojné zacházení.

¹³ GOLDMAN, R. a kol. Vybrané kapitoly ze sociálních disciplín. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. s. 17

¹⁴ KOZLOVÁ, L. Sociální služby. Praha: Triton, 2005. s. 17.

¹⁵ TOMEŠ, I. a kol. Sociální správa. Praha: Portál, 2002. s. 218.

¹⁶ SMUTEK, M. Proměny klienta služeb sociální práce. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. s. 97.

¹⁷ SMUTEK, M. Proměny klienta služeb sociální práce. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. s. 95

Služby sociální prevence jsou poskytovány osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo krizovou životní situací, životní návyky, způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, ohrožení práv a zájmů trestnou činností. Úkolem služeb je pomoci lidem překonat nepříznivou životní situaci a uchránit společnost před rizikem vzniku nefádoucích společenských jevů.

Sociální poradenství

Poradenství je nejzákladnější forma sociální pomoci, pomáhá lidem v nepříznivých životních situacích řešit jejich problémy na základě informací. Sociální poradenství poskytuje snad všechny druhy sociálních služeb. Je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých osob v různých skupinách, například v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách atd.¹⁸

Formy poskytování sociálních služeb

- ambulantní služby o služby, za kterými uživatel dochází, ubytování není součástí,
- terénní služby o služby se poskytují v prostorech ubytovatele služeb,
- pobytové služby o služby spojené s ubytováním klienta.

2.1.1. Služby sociální péče

Dle zákona č. 108/2006 Sb. O sociálních službách jsou nabízené různé druhy služeb sociální péče. Služby jsou určeny v rámci skupinám a jejich potřebám. K tématu práce se mohou vázat tyto služby.:

- ✓ Osobní asistence
- ✓ Průvodcovské a předávací služby
- ✓ Odlehovací služba
- ✓ Centra denních služeb
- ✓ Stacionární denní a týdenní
- ✓ Domovy pro seniory

¹⁸ SMUTEK, M. Proměny klienta služeb sociální práce. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. s. 95

PDF Complete

*Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

tem

vané ve zdravotnických za řízeních ústavní pé e

✓ Pe ovatelská služba

Ústavní péče představuje komplexní zdravotní systém služeb osobám ve vyčerpání nebo osobám se zhoršeným zdravotním stavem, které se nemohou sami o sebe postarat. Jejich situace se stane tak závažnou, že už ji nezvládá ani rodina a ani zdravotní služba. Ústavní péče poskytuje klientům stravu, ubytování, zdravotní a rehabilitační péči, nabízí různé společenské aktivity.

Příchod do zařízení je pro klienta většinou velmi obtížný, nebo ztrácí kontakt se svým okolím, soukromí a přichází do cizího prostředí. Proto je důležité, aby klient měl možnost před umístěním do zařízení navštívit, seznámit se s ním, aby měl co nejvíce informací o prostředí, do kterého přichází. To může být velmi usnadnit příchod do nového prostředí. K lepší adaptaci slouží adaptační plán, který vzniká s příchodem klienta do zařízení.¹⁹

Typy rezidenčních služeb

- domovy dle chodců,
- domovy s zdravotní službou,
- domovy a penziony pro seniory.

Domov dle chodců poskytuje plné zdravotní, stravu, ubytování, úklid, zdravotní a rehabilitační službu.

Domov s zdravotní službou poskytuje užívateli pobyt, uživatel je v pronájmu a jsou mu k dispozici v rámci domova dostupné základní služby. Jde například o pomoc s úklidem, nákupem, vařením, základní hygienou, dostupnost zdravotních služeb atd. Tyto služby se poskytují klientovi na základě objednávky.

Domov a penzion pro dle chodce poskytuje byt užívatelům, kteří jsou soběstační, ale mohou si objednat služby například úklid, dovoz jídla, praní, atd.²⁰

Domov pro seniory je zařízení, které poskytuje celoroční pravidelnou péči o klienty, jako je:

- stravování,

¹⁹ SMUTEK, M. Proměny klienta služeb sociální práce. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. s. 142-143.

²⁰ MATOUŠEK, O. Sociální služby legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. Praha: Portál, 2007. s. 89-90.

zdravotnickou, sociální péčí a rehabilitaci,

- zajištění podmínek pro důstojný život,
- uchování rozvoje kulturní a zájmové činnosti.

Cílem domova pro seniory je poskytnout bezpečné, kvalitní a důstojné životní podmínky příjemci služeb, kteří kvůli svému věku i zdravotnímu stavu nemohou jít ve svém přirozeném prostředí.

Posláním zařízení je provést seniora životem ve stáří, poskytnout kvalitní sociální služby a navodit příjemné prostředí blízko domovu.²¹

3.1. Přijímání seniora do domova pro seniory, nebo jiné instituce

Pro nového obyvatele domova pro seniory je velmi náročný proces přijetí do ústavu. Je to proces rizikový a plný komplikací a problémů včetně předčasného úmrtí a to hlavně krátce po přijetí do zařízení. Až když je dříve předvedeno jakýkoliv, měli by být obě strany na tuto situaci připraveny, protože pro seniora je například dobré, když se změnou souhlasí, (ze zákona musí být jeho souhlas), sám si vybere zařízení. Vždy je lepší, když prostředí zná, co nejvíce se o něm informuje. Adaptace bude snadnější, když dosavadní sociální vazby, životní styl a kontinuita starého člověka zůstane zachována.²²

Sociální pracovníci v domově většinou spolupracují se sociálním odborem a vstupují do kontaktu se zájemci. Provádí se setkání v místě bydliště a umožní se zájemci navštívit domova pro seniory. Vstupuje se i do kontaktu s rodinou zájemce, která odpovídá na otázky ohledně zvyků, oblíbených činností a způsobu života seniora. Dále sociální pracovník postupuje k vyplnění testů osobnostních a mentálních schopností, nechává si napsat zájemcem životní příběh. Díky tomu sociální pracovník pozná seniora-zájemce, nové prostředí a personál seniora, může vypracovat jeho individuální plán péče.

²¹ <http://www.domovrl.cz/index.php?nid=1274&lid=CZ&oid=912835>

²² MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 181.

pro seniory přijati na základ rozhodnutí krajského sociálních v cí, který vede po adníky zájemc . V t-inou je senior o termínu nástupu dop edu informován a je i ve stanovený den p evezen.²³

3.2. Umíst ní do domova pro seniory

Umíst ní seniora do domova, nebo jiné instituce je pro sterého lov ka významným mezníkem v jeho dosavadním flivot . Jde o zásadní zm nu flivotního stylu, tudífl je adaptace dlouhodob j-í a obtífln j-í. Senior vnímá odchod do domova pro seniory jako nutnost v situaci, kdy ufl nelze dosavadní status z n jakého d vodu udržet. Nej ast ji starý lov k odchází do domova pro seniory, dojde-li k zhor-ení jeho zdravotního stavu a tudífl jifl nezvládnutí domácích prací a sebeobsluhy.²⁴

3.3. Adaptace senior v za ízení pro seniory

Kaflký z nás flije v ur ítém prost edí, kde je vystavován r zným stresovým situacím. Pokud dojde ke zm n v tomto prost edí, m flé jedinec reagovat dv ma zp soby a to reakcí a adaptací. Díky adaptaci, neboli p izp sobení si získává jedinec zlep-ení stávajících schopností nebo vytvo ení schopností nových, cofl umofl uje reagovat na zm nu prost edí.²⁵

Rizika adaptace jsou její chybné reakce malreakce a maladaptace. Chyby v adaptaci jsou pro lidi s vysokým v kem typické, m flou být kvalitativní a kvantitativní. P íkladem -patné adaptace starých lidí mohou být geriatrické maladapta ní syndromy (maladaptace na ústavní pobyt, maladaptace na akutní nebo chronickou zát fl, maladaptace na stá í atd.).²⁶

3.4. Adapta ní fáze v bytovém za ízení

P i p íchodu starého lov ka do za ízení se dostaví adapta ní reakce, která m flé být bu dobrá, zhor-ená nebo nedostate ná. Dobrá adaptace se projeví tím, flé senior spolupracuje

²³ MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 181.

²⁴ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie II. Praha: Karolinum, 2007. s. 419.

²⁵ PACOVSKÝ, V. Geriatrická diagnostika. Praha: Scientia medica, 1994. s. 84.

²⁶ PACOVSKÝ, V. Geriatrická diagnostika. Praha: Scientia medica, 1994. s. 84.

ajímá se o své nové okolí, sám se pohybuje po zařízení

- 1) Fáze *ó* jedinec se seznámí s novým prostředím a novými lidmi v zařízení. Dleffité je seznámit se s rozvrhem a řádem domova. A vybudovat si v něm své soukromí a sflít se s nejbližším okolím.
- 2) Fáze *ó* dochází k navazování kontaktů, novým vztahům a lepšmu poznání chodu zařízení.
- 3) Fáze - jedinec se více za lení do chodu domova a ochabují vztahy s vn jším sv tem (m fle dojít k sociální izolaci)
- 4) Fáze - jde o fázi posledního kompletního p izp sobení, v nífl jsou obyvatelé jifl pln vyrovnaní s flivotem v ústavu a mohou i v adaptaci pomáhat i dalším nov p íchozím senior m.

Adaptace je pro kařdého lov ka velmi individuální, cofl se týká i asové délky, jejich fází a ne kařdý senior dojde na její konec.²⁷

3.4.1 Adapta ní fáze seniora po nedobrovolném umíst ní

Fáze adaptace po nedobrovolném umíst ní starého lov ka v domov pro seniory:

Fáze odporu

V této fázi bývají senio i asto negativisti tí, lhostejní v i komukoliv afl agresivní, hledají tzv. náhradní viníky, protofle ti skute ní (nap . rodina) nebývají p ítomní. Nechovají se tak jen k personálu, ale i k ostatním starým lidem. Na toto nep íjemné chování nových obyvatel se musíme dívat jako na obrannou reakci. Jde o projev frustrace a dalích negativních emocí, které nový obyvatel proflívá. Zárove jde o projev protestu proti š násilnéõ zm n flivota. Negativní reakce mohou být r zné, m fle se jednat i o obvi ování z krádeflí nebo ze řpatného zacházení.²⁸

Fáze zoufalství a apatie

²⁷ <http://www.socialni prace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> HLAVÁ OVÁ, G. Sociální práce 2/2003. s. 157.

²⁸ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie II. Praha: Karolinum, 2007. s. 422.

ci, když senior zjistí, že odpor a negativní chování nikam
nevede zájem. Někdy se stává, že senior spontánně v této fázi ahl
do smrti. Po et senior , kte í zem ou po p íjetí do za ízení, je vysoký. Úmrtí zp sobené práv
nástupem do za ízení ozna ujeme jako šsmrt z maladaptace.

Fáze vytvo ení nové pozitivní vazby

Starým lidem se někdy poda í navázat nové pozitivní vztahy, které jim pom ůlou sdílet
nov vzniklou situaci a dají tak flivotu v za ízení smysl. P íjatelnou adaptaci také usnad uje
nov získané pohodlí a postupné pochopení a zvládnutí režimu v za ízení, je-li má pevnou
strukturu dne.²⁹

3.4.2 Adaptace seniora na dobrovolné umíst ní

Fáze adaptace na dobrovolný odchod do domova pro seniory:

Fáze nejistoty a vytvá ení stereotypu

B hem této fáze získává senior informace, jak se v za ízení flije. V této fázi bývají lidé
p ecitliv lí a asto se u nich vyno ují r zné vzpomínky na minulost. Senior porovnává co je
nyní hor-í a co lep-í. D leflitě je, aby první záflitky a zku-enosti ze za ízení nebyli negativní,
protože vytvá ejí základ k novému domovu.³⁰

Fáze adaptace a p íjetí nového flivotního stylu

B hem této fáze se senior po ur ité dob smi uje se ztrátou svého zázemí, zm nou role
i zp sobu flivota a vytvá í si postupn nový flivotní stereotyp. Jen velmi z ídka se stává, že by
se senior identifikoval a za ízení považoval za sv j domov.³¹

P í p íjímání nového klienta se vfldy jedná o rizikový proces, a ufl jsou d vody
umíst ní jedince jakékoliv. Ob strany by se na tuto situaci m li dob e p ípravit, proto je vfldy
lep-í, když jde o rozhodnutí dobrovolné, plánované a senior si za ízení m fl zvolit sám a je
p ípraven v za ízení flít. Vfldy je dobré, když senior prost edí, kam má být umíst n pozná,
bude mít o n m co nejvíce informací a ví, co od n j m fl ekat. P echod je pro starého

²⁹ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie II. Praha: Karolinum, 2007. s. 422-423.

³⁰ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie II. Praha: Karolinum, 2007. s. 423.

³¹ VÁGNEROVÁ, M. Vývojová psychologie II. Praha: Karolinum, 2007. s. 423.

3.4.3 Faktory napomáhající adaptaci

Pobyťová zařízení a to i v etn domova pro seniory by m li být schopny nastavit takové podmínky pro život, aby se odehrál adapta ní proces, ale i celý pobyt v zařízení bez v t-ích problém . Jak ufl víme z předchozí kapitoly p echod do domova pro seniory a první dojem z pobytu v n m má velký význam pro úspěšnou adaptaci a spokojenost s pobytem v n m.³³

Velký vliv na adaptaci má i možnost osobní volby jedince, jestliže si m fle sám vybrat, kdy se uloží ke spánku, kdy vstane, kdy dostane najíst nebo kdyfl si m fle vybrat z více druh jídel nebo nápoj .

Dal-í d ležitý faktor je míra soukromí obyvatel, jedinec se bude jist cítit lépe, pokud si bude moci vybrat, zda bude trávit volný čas sám i v přítomnosti dal-ích osob.³⁴

Velký vliv na spokojenost klient má také možnost svobodného opu-t ní za ízení, p íjímání náv-t v, možnost telefonovat, ú astnit se společenských akcí v míst obce za ízení a jeho okolí.

Dal-í možností je participace klient , tedy možnost se podílet na ízení a innosti domova, například na plánování jídla i tvorbu program pro klienty.³⁵

3.4.4 Individuální plán pé e

Spolu s příchodem seniora do domova vzniká plán individuální pé e, který má napomoci zú astněným stranám k úspěšnému zvládnutí tohoto náro ného období. Je třeba, aby nový příchodí obdržel dostatek informací o prostředí, kde bude flit. D ležitá je podpora v navázání nových přátel, sousedských vztah a za len ní se do různých skupin, aby senior vykonával pro něj smysluplné aktivity. Senior si musí p isvojit, individualizovat a vybavit svůj prostor. V tomto procesu m fle dobře napomoci rodina, přátelé, sousedé z předvodního

³² MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 181.

³³ <http://www.socialniprace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> HLAVÁČKOVÁ, G. Sociální práce 2/2003. s. 154

³⁴ MATOUŠEK, O. Ústavní pé e. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. s. 128

³⁵ MATOUŠEK, O. Ústavní pé e. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. s. 128

edním ty, podnět ty, vzpomínky a tím se úspěšně propojuje
s tímto programem. Nabídka uvnitř domova.³⁶

O lepší informovanosti o průběhu pobytu jedinců pomáhají případové konference, které se konají v pravidelném časovém intervalu a usnadňují personálu dohodnout plán péče. Senior se nejspíše seznámí s provozem zařízení, osobami a akcemi a zjistí jakou dobu, proto je důležité dát mu dostatečné množství času.³⁷

Individuální plán péče vychází z posouzení zdravotního a duševního stavu seniora, odhadu samostatnosti a posouzení potřeb. V plánu jsou uvedeny nejzávažnější problémy klienta a postupné kroky, které mají napomoci zlepšit aktuální stav (například ošetřovatelství, medikací, zdravotní péči, rehabilitační péči, atd.), nebo alespoň zlepšení jeho současného stavu (paliativní péče, intenzivní komunikací, podpora kontaktu s rodinou, atd.).

V plánu je také stanoven časový horizont a úkoly pro jednotlivé členy personálu. Plán je pravidelně hodnocen s klientem, v případě potřeby je změněn a jsou nastaveny nové konkrétní cíle. Hlavním aktérem při sestavování plánu musí zůstat klient, on zde má právo řídit si, čeho by chtěl dosáhnout.³⁸

3.5 Rizika ústavní péče

Maladaptace

Optimálním prostředím pro starší člověka je jeho vlastní domácnost. Ústavní péče je pouze dočasným náhradním. Mnohé studie prokazují, že v této riziko maladaptace znamená krátkodobá ústavní péče nefunkční dlouhodobá, nebo trvalá institucionalizace.³⁹

Problémem se zde může stát stav dobré adaptace na umělé ústavní podmínky, který bývá doprovázený snižující se schopností nařídil život.

V domov dle chodce má klient plné zapojení, někdo za něj vaří, uklízí, stará se o jeho finance, pohybuje se v omezeném prostoru domova a jeho okolí. Tato orientace v jednodušším redukovaném světě najednou připadá klientovi snazší a on začne svoje potřeby a nároky redukovat. Následkem pak může být ztráta zájmu o lidi a svět, zhoršení schopnosti komunikovat, hledání náhradního uspokojení v jídle a nepřiměřeně dlouhý spánek.⁴⁰

³⁶ MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 181.

³⁷ MATOUŠEK, O. Ústavní péče. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. s. 126

³⁸ MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 182.

³⁹ PACOVSKÝ, V. Geriatrická diagnostika. Praha: Scientia medica, 1994. s. 91.

⁴⁰ MATOUŠEK, O. Ústavní péče. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. s. 118.

ka dlouhodobé ústavní péče je ovlivněna především
vytu, o ekávání p ínosu nebo ztráty.

V na-ích podmínkách se pro podání fládosti o p íjetí do domova pro seniory rozhodují
ob ané sami teprve ve vysokém v ku, flíjí-li osam le, jsou-li ve -patném zdravotním stavu,
v nep íznivé sociální situaci, mají-li vysoký stupe závislosti.⁴¹

Zhor-ená adaptace má tyto charakteristiky:

lov k spolupracuje s personálem jen na výzvu, s obyvateli se nebaví, ale setrvává
v jejich spole nosti, neprojevuje zájem o okolí, ob as je podrážděný, plativý a pesimistický,
o innosti v ústavu se nezajímá a nep stuje fládné záliby.⁴²

P í nedostate né adaptaci senior nespupracuje s personálem, je negativistický,
vyhýbá se ostatním obyvatel m, nemá zájem o okolí, je trvale depresivní, apatický, odmítá
jídlo, odmítá se zú ast ovat spole enských akcí.

Maladaptivní obyvatelé domova pro seniory se projevují r znými zp soby
nespokojenosti, trpí komplexem osam losti a opu-t nosti. Jsou p ítomny etné somatizující
projevy neuroticismu a somatoformních poruch. Typické je zhor-ení diabetu,
kardiovaskulární a respira ní problémy. Vyskytují se depresivní stavy v-eho druhu, hostilita
a agresivita k okolí.⁴³

Dále existuje tzv. reloka ní syndrom, což je soubor p íznak z maladaptace na
p emíst ní starého lov ka z domova do pobytového za ízení v etn takzvaného ekání na
volné l flko (mezi zdravotnickými a sociálními za ízeními, nebo p emíst ní z pokoje na
pokoj, n kdy i z l flka na l flko ve stejném pokoji). P eklad je pro seniora vldy zát flí
a znamená riziko zhor-ení zdravotního stavu. Lépe se sná-í p eklad, z stává-li nezmn n
o-et ovatelský tým nebo aspo jeho ást.⁴⁴

Obyvatelé domova pro seniory mají sice více volného asu nefl díve, ale zase mén
p íleflitosti tento as vyuffít. Odpadají povinnosti s va ením, uklízením, praním, nenabízí se za
n v-ak zároveň dostate ná náhrada, jak vyplnit nov vzniklý as.⁴⁵

Hospitalismus

⁴¹ PACOVSKÝ, V. Geriatrická diagnostika. Praha: Scientia medica, 1994. s. 91.

⁴² Pacovský, V. Geriatrická diagnostika. Praha: Scientia medica, 1994. s. 91.

⁴³ Pacovský, V. Geriatrická diagnostika. Praha: Scientia medica, 1994. s. 91.

⁴⁴ Pacovský, V. Geriatrická diagnostika. Praha: Scientia medica, 1994. s. 92.

⁴⁵ <http://www.socialni prace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> HLAVÁ OVÁ, G. Sociální práce 2/2003. s. 163-164.

ability, který je charakterizovaný souborem fyzických
o stav je vyvolaný dlouhodobým pobytem v nemocni ní
je se ztrátou aktivity nezájmem o okolí a p sobí jako

dlouhodobá deprivace.⁴⁶

Ponorková nemoc

Ponorková nemoc m fle snadno vzniknout z nedostatku soukromí, z pot eby mít své teritorium. D vodem je i stále stejné prost edí, stejní lidé a stejné problémy od kterých se dá –patn uniknout. M fle se projevit u starých lidí potkáváním stejných obli ej , kte í si ufl nemají co íct. Tito lidé jsou pak vztahova ní, agresivní a klesá jejich otev enost a vst ícnost.

TMkanování

Jedná se o násilné chování uflivatele v i uflivatel m, nemusí se vřdy jednat o –ikanování slab–ího jedince, ale také o poniflování, trápení n koho odli–ného. V ústavních za ízeních má –ikana i t etího ú astníka-personál. Ten m fle –ikanování napomáhat p ehlířením o ividných signál (mod iny, zran ní, šlidé nev dí, jak se jim to stalo) TMkanují asto práv ty osoby, které byly vystaveny agresivit v mládí, nebo v p ípad švyho eníö u personálu. Povařtují to za správné k tomu, aby dosáhli svého cíle. Riziko –ikany stoupá tam, kde jsou lidé mén schopni se bránit, jsou lidé velmi nemocní nebo velmi sta í.

Ztráta soukromí

Ztráta soukromí je velký problém v–ech ústav . Proto fle uflivatelé si musí zvyknout na daný režim, nemohou si rozsv covat a zhasínat jak by cht li, ale musí brát ohled na dal–í obyvatele. Nemohou v klidu vykonávat své oblíbené innosti jako je tení, sledování televize poslech rádia atd., nebo jsou ru–eny innostmi ostatních uflivatel . Domov se dá definovat jako místo, kde nejvíce m fleme být sami sebou a nejmén dodrřovat konvenci svých společenských rolí. Z této definice se ústav tém nikdy nem fle stát domovem.⁴⁷

⁴⁶ MATOUŠEK, O. Ústavní pé e. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. s. 118-120.

⁴⁷ MATOUŠEK, O. Ústavní pé e. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. s. 120-122.

otaci

Samostatnou činností sociální práce je monitorování a hodnocení různých postupů sociální pomoci u jednotlivých případů a hledání co nejvhodnějších možností péče v různých situacích u subjektů s odlišnou historií. Významným kritériem je stanovení hranice možností, při nichž lze klienta do péče vlastního případu aktivně zapojit, aniž by se tím zhoršil jeho tělesný nebo psychický stav. V první řadě je vřelý zájem klienta, pokud jeho aktivity nepřinášejí neblahé důsledky ostatním klientům.⁴⁸

Sociálnímu pracovníkovi se ukládá komplexní praktická pomoc, aby hájil zájmy klienta proti všem škodlivým tendencím z okolí a to i proti liknavým postupům ze strany úřadů, ale také, aby chránil klienta před jeho vlastním sebepoškozujícím chováním. Cílem však nemá být trvalá paternalistická péče, která podporuje klientovu pasivitu, ale pomoc v kritické situaci. Přitom je třeba ho vést k vlastnímu rozhodování a zodpovědnosti za sebe samého, ale i za jeho blízké, jakmile se jeho poměry zlepší.⁴⁹

Po přijetí klienta do nového prostředí pokračuje proces adaptace a je potřeba mu stále věnovat pozornost. O tento úkol se dělí celý tým, který s klientem pracuje, sociální pracovník je vhodnou osobou, která tento proces koordinuje. Je důležité, aby od počátku dostal klient svého klíčového pracovníka, který mu bude v zájmu nejbližší, bude se na něj moci obrátit, zejména z počátku mu bude oporou. Mělo by jím být kontaktní pracovník, kontaktní osoba, důvěrník, nebo patron.⁵⁰

Důležitým úkolem sociálního pracovníka je připravit klienta na zásadní životní změnu po příchodu do zařízení, klient po příchodu potřebuje podporu při svém rozhodování, dostatek informací, ale měl by znát plusy a mínusy pobytu. Dobrovolný odchod do zařízení, jeho výběr a aktivní spoluúčast klienta na přípravě příchodu do zařízení jsou dobrými předpoklady pro zvládnutí adaptačního procesu. Přesobí i jako prevence translokálního syndromu (zmatenost, neklid, deprese, apatie způsobené přesouváním klienta z místa na místo).

Rizika adaptace v novém prostředí zařízeních jsou vysoká a měla by jim být věnována odpovídající pozornost. Z rizik vyplývá nutnost propojení sociální práce v nemocnicích i v domovech pro seniory. Vstoupit s pacientem, budoucím klientem domova pro seniory do kontaktu je třeba před jeho příchodem do domova, poznat jej, mít dostatek informací, pracovat

⁴⁸ VORLÍ EK, J., ADAM, Z., aj. Paliativní medicína. Praha: Grada publishing, 1998. s. 485.

⁴⁹ VORLÍ EK, J., ADAM, Z., aj. Paliativní medicína. Praha: Grada publishing, 1998. s. 487.

⁵⁰ MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 181.

spolupráce s rodinou. V centru zájmu procesu musí být zájem institucí.⁵¹

Domovy pro seniory, jež usilují o dobrou kvalitu služeb a péči o klienty, mají vypracovaný pro přijímání nových klientů standard, kterým se řídí a provádí kontrolu jeho dodržování.⁵²

4.1 Senior v komunitní skupině

Pro seniora je zásadní období, kdy přejde z vlastního domova do zařízení, a proto je v nich kterých domovech pro seniory zřízena tzv. komunitní skupina. Ta slouží právě k prevenci různých problémů, které po přechodu do zařízení vznikají, v etn. fenoménu izolovanosti uřivatelů.

Úkolem skupiny je:

- překonání obtíží
- informovanost
- ulehčení situace po přechodu do domova pro seniory a následného pobytu v něm
- aktivizace seniorů
- hledání způsobů adaptace na změny
- podpora vlastního potenciálu seniorů
- podpora rozvoje sociálních dovedností a tolerance
- společné nacházení nových řešení pomoci
- pomoci v přejetí domova pro seniory za svůj skutečný domov

Klienti se na skupině představují, seznamují, navazují vřady, spolupřívávají a sdělují nově vzniklé situace. Je zde i čas na řívotní přívhy jednotlivých členů skupiny. Pociť sounáleřitosti a fakt, že lovkou n kdo naslouchá, jsou také faktory, které pomáhají procesu adaptace.

Komunikace ve skupině tvoří hlavní šléebnýõ prvek, protože jen tak si posed t a popovídat m ře mít a řázra nouõ moc v prom n atmosféry a vnímání domova pro seniory jeho obyvateli, kteří se s novým místem řívávají. Seznamují se s chodem domova

⁵¹ MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 162.

⁵² MATOUŠEK, O. a kol. Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005. s. 181.

h len skupiny. Získávání informací je v procesu
stoty a pro orientaci.

Adapta ní skupina p sobí jako vhodná metoda po p echodu do domova pro seniory.
To jaké zku-enosti získají senio i v pr b hu adapta ního období, jim pom fle sflít se
s okolním prost edím a m fle velmi ovlivnit budoucí pobyt v domov .⁵³

4.2 Aktivizace v adapta ním procesu

Klienti v domovech asto chátrají kv li nedostate nému uspokojování svých
intelektových a společenských pot eb. Kvalitní program m fle být nejen dopl kovým
programem pé e o seniory, ale i velmi kvalitní terapeutický prost edek d leflitý pro jejich
du-ovní i fyzický stav. Dává klient m nutnou fyzickou innost, adekvátní mentální stimulaci
a p íleflitost ke vzájemnému sbliflování i společenskému flivotu, který je pro zdravou psychiku
lov ka nutný.⁵⁴

Aktivizace vychází hlavn ze znalosti klient a jejich flivotní historie zájmové
orientace, profesionálního zam ení, rodinných vazeb, zdravotního stavu, aj. Pro aktiviza ní
postupy platí, fle druh aktivity nem fleme stanovit sami, podle svého nápadu i plánu, ale je
t eba získat je od klient , kte í p ed odchodem do d chodu byli nap . zahradníkem, uhlá em,
u itelem, -vadlenou, atd. Poskytovatel má klientovi jen podat ruku a ukázat mu cestu za
kvalitou jeho flivotu s respektem jeho svobodné v le ke spolupráci.⁵⁵

Aktivizaci chápeme:

- jako prevenci patologického chátrání ó a to jak fyzického, tak du-ovního,
společenského i duchovního,
- jako to, co dává smysl a hodnotu flivotu, co poskytuje radost a motivaci k flivotu,
- jako možnost bavit se, mít se z eho t -it,
- jako cestu k uspokojení fyzických, duchovních a společenských pot eb.

Aktivizace je specifický zp sob intervence do flivotu lov ka s cílem rozvoje i
udrflení jeho schopností a dovedností v rámci jeho stávajících možností. Cílem aktivizace je

⁵³ <http://www.socialniprace.cz/soubory/2004-2-090221132843.pdf> KRÁLÍ EK, L. Sociální práce2/2004. s. 145
- 147.

⁵⁴ RHEINWALDOVÁ, E. Novodobá pé e o seniory. Praha: Grada publishnig, 1999. s. 11.

⁵⁵ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pe ovatelské slufby. Praha: Státní
zdravotní ústav, 1998. s. 1-2.

maximálních možností bez ohledu na stupeň funkčnosti.
individuálních a skupinových aktivizačních programů.⁵⁶

Podle Rheindowaldové musí každý program být trochu zábavný a mít terapeutický účinek. Jediné takové aktivity, které uspokojují plnou potřebu obyvatel, jsou úinné a vyhledávané. Program musí dávat obyvatelům příležitost uplatit všechny své schopnosti a funkce. Má být užitečný jak pro obyvatele, kteří vyžadují minimální péči, tak pro obyvatele na nejnižším stupni funkčnosti. Každá úinnost musí vycházet z potřeb obyvatel.⁵⁷

4.2.1 Druhy terapeutických aktivit

Kulturní programy

Kulturní program byl pro obyvatele seniorů a užil v době mládí nebo je to aktivního stáří důležitou složkou života. Ve městech se chodilo do divadla, koncerty, kabaret, výstavy a na venkově byli zase populární vesnické tanečky a pouťové zábavy. A tak si na dnešní senioři rádi vzpomínají a připomenou si zážitky.

Představení, živá hudba, taneční a oslavy

Toto vše bylo po celý život v životě starých lidí jejich součástí života. Pokud se má péče o seniory odklánět od institucionalizace a má být humánnější, je třeba doplnit aktivizační programy o tyto kulturní akce. Páni si vezmou oblek a vazanku, dámy si zajdou ke kadeřnici a půjdou ve svátečních šatech. Toto je jistě velmi důležité pro každého, aby se opět cítil jako plnohodnotný člen společnosti, který šje viděn a umí společensky žít.⁵⁸

I posezení u kávy dává možnost komunikovat a vyměňovat si názory, být vyslechnut. Oslavy narozenin vzbuzují pocit, že na člověka někdo skutečně záleží, že je kolem něho někdo, kdo ho má rád.⁵⁹

⁵⁶ <http://www.socialni prace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> JUREKOVÁ, P. Sociální práce 2/2003. s. 144.

⁵⁷ RHEINWALDOVÁ, E. Novodobá péče o seniory. Praha: Grada publishnig, 1999. s. 13.

⁵⁸ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociální aktivizační programy pro klienty pečovatelské služby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 16

⁵⁹ <http://www.socialni prace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> JUREKOVÁ, P. Sociální práce 2/2003. s. 148.

flnění b ffnou záleffitostí dostat se ven na erstvý vzduch a vnímat krásu podzimní krajiny nebo teplého jarního dne. V-e závisí na poskytovateli, zda umofní, aby zam stnanci mohli seniory doprovodit na zahradu nebo s nimi alespo posed t na lavi ce p ed domem. Vycházky krat-í nebo del-í posilují t lesnou kondici, mohou být úsp -ným testem zdatnosti. Lidé se cítí dob e, fle u-li ur enou vzdálenost, navíc p edev-ím v prvních dnech pobytu dojde k p rozenému navázání kontaktu s ostatními obyvateli.⁶⁰

Cvi ení

Cvi ení s obyvateli m fle mít formu individuální nebo skupinovou. Ve skupinových cvi eních jsou asi nejvhodn j-í cvi ení vsed , tedy šcvi ení na flidlíchō. Tato metoda se velmi osv dila v mnohých domovech pro seniory a je mezi klienty oblíbená. Bu to jde o protahování se, u ení se správn dýchat nebo o posilování kon etin. Kafidopádn jde hlavn o vznik nových kontakt a nových proflítk , které jsou kolektivním proflíváním znásobeny.⁶¹

Výlety

Výlety souvisí s objevováním nových míst nebo také návraty do míst dávno známých, ke kterým existuje citový vztah. Výlet po ádaný domovem pro seniory by m l být zorganizován tak, aby se jej mohli zú astnit i imobilní klienti. Tito lidé mají mén mofností zapojit se do b ffn po ádaných aktivit domova, jsou asto vy le ování ze společenských aktivit. Na výlet se pomocí invalidního vozíku stanou plnohodnotnou sou ástí výpravy. Výlety znamenají na chvíli vyzout ba kory a vydat se do sv ta. Tato zm na blahodárn p sobí na t lo i du-⁶²

4.2.2 Zájmové aktivity

U v t-iny klient lze objevit opravdového koní ka, kterému se v nují aktivn . U n kterých se musí znovu nalézt, protofle jifl vyprchal zájem, a u n kterých alespo u init

⁶⁰ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pé ovatelské slufby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 11.

⁶¹ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pé ovatelské slufby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 11.

⁶² VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pé ovatelské slufby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 8.

i. Kolektivity také mohou pispívat k uspokojení pot eby

komuta nísch schopností, mít n koho na blízku, cítit se šjako doma a v bezpe í.⁶³

Ru ní práce

Tyto práce jsou ur ené p edev-ím pro fleny. Jde v t-inou o práci ve skupin , ale je mofné zadat šdomáci úkol, kdy klient dostane zadání n jaké práce a m fle ji vytvá et i v rámci svého pokoje.

Ru ními pracemi se rozvíjí p edev-ím jemná motorika. M fle v-ak být uspokojováno mnohem více pot eb. Nap íklad -ítí hra ek pro d ti p ispívá k pocitu uflite nosti pro druhé, pozvedá vlastní sebeúctu. Navíc p i pe ení i va ení sou asn probíhá cvi ení pam ti klient .⁶⁴

V každém p ípad je d leflité výrobky prezentovat, nap . uspo ádat výstavu, nebo s výrobky vyzdobit interiér domova. Ve skupinách je mofno pracovat s k flí, textilem, suchými kv ty a plody. Fantazii se zde meze nekladou, a pokud ergoterapeut není v dané technice zrovna zb hlý, m fle si nechat poradit od klient , na n fl má taková rada veliký psychologický ú inek.⁶⁵

Zahrádká ství a p stování kv tin

Pokud zavítáte do n jakého domova pro seniory, mají tam obvykle zahradu nebo par ík, spousty okrasných kv tin O tyto kv tiny se stará jednak zahradník a jednak sami klienti. Klient m to p iná-í radost a terapii, zkrá-lují si okolí a n kdy si ur ité kv tiny šp ivlastní nebo si po ídí vlastní.

Je mofno se starat o pokojové kv tiny p ímo v dom , nebo z ídit záhonky u domu. U ady klient sta í, kdyfl budou sázení, zalévání atd. p ítomni, pak se i oni budou t -ít z úrody nebo krásy kv tin. Fyzicky aktivn j-í obyvatele domova je pak mofno zapojit i do náro n j-ích zahrádká ských prací, jako je o-et ování stromk i udrflování trávník ó to je

⁶³ <http://www.socialniprace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> JURE KOVÁ, P. Sociální práce 2/2003. s. 147.

⁶⁴ <http://www.socialniprace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> JURE KOVÁ, P. Sociální práce 2/2003. s. 144.

⁶⁵ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pe ovatelské slufby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 6.

Pé e o domácí zví ectvo

Blížkost flivého tvora jako aktiviza ního prvku není zatím v pé i o starou populaci obvyklá a astá, av-ak je velmi ú inná. Ve spole ných za ízení m fle flít kanárek, ko ka, k e ek nebo flerva, zkrátka n co, co má jméno a co se mohou senio i starat.⁶⁷

Stává se n kdy, fle dochází do domov dobrovolník se psem, ko kou nebo i fretkou. Zví at m to d lá v t-inou dob e a seniory to aktivizuje a mají se na co t -it.

Spole enské hry

Spektrum spole enských her je velmi -iroké a je tedy možno nabídnout jejich odpovídající druh. U v-ech her tohoto typu je sekundárn procvi ována i jemná motorika prst , pam a p edstavivost. Navíc provozování spole enských her podporuje pocit sob sta nosti a dává p íleflitost k radosti a úsp chu. Klienti zde nejsou v pasivní roli, naopak sami jsou aktéry a vít zi, cofil p edur uje tv r í postoj k vlastní autonomii.⁶⁸ S nejzdatn j-ími obyvateli je mozné sout flit v týmech nebo uspo ádat olympiádu senior i vyhlásit sout fl mezi více domovy pro seniory.⁶⁹

Bohosluflby a duchovní pot eby

Duchovní aktivity mají jednozna nou prioritu p i hledání smyslu i uspo ádání svého flivota. Ú ast na bohosluflbách podporuje kontakt se stejn smý-lejícími lidmi, moznost spole ného hledání, uji- ování se o správnosti svého p esv d ení.⁷⁰

Problémy v oblasti spirituality a nedostate ná saturace duchovních pot eb klient ovliv uje nejen psychiku a emoce, ale i fyzický stav a mohou se promítat do mnoha problém . Uspokojování duchovních pot eb klient v pobytovém sociálním za ízení tvo í velmi d leflitou ást práce v-ech pracovník v p ímé pé i. Touha klienta po napln ní duchovních pot eb musí být formulována a zahrnuta do individuálního plánu. Její zaji-t ní

⁶⁶ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pé ovatelské slufby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 6.

⁶⁷ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pé ovatelské slufby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 8.

⁶⁸ VOSTROKOVSKÁ, H. Sociáln aktiviza ní programy pro klienty pé ovatelské slufby. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. s. 9.

⁶⁹ RHEINWALDOVÁ, E. Novodobá pé e o seniory. Praha: Grada publishnig, 1999. s. 24.

⁷⁰ <http://www.socialni prace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf> JURE KOVÁ, P. Sociální práce 2/2003. s.148.

PDF Complete

*Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ízení a m ě vést k jeho uspokojení. Nemusí znamenat a církevních ob adech a bohoslužbách, ale i vy e-ení spirituality na hluboké, zásadní úrovni. Spln ní tohoto cíle znamená pochopení ěivota klienta v -ír-ím kontextu.⁷¹

⁷¹ MALÍKOVÁ, E. Pé e o seniory v pobytových za ízeních Grada publish 2011, s. 274-275.

5. Cíl práce a stanovení výzkumných hypotéz

Cílem práce je zjistit, které faktory napomáhají a umocňují usnadnění adaptačního procesu.

5.1 Výzkum byl založen na následujících hypotézách:

Hypotéza 1 - předpokládáme, že prostředí zařízení domova pro seniory ovlivňuje proces adaptace seniorů.

Hypotéza 2 - domníváme se, že dosavadní způsob života před odchodem do zařízení má vliv na přizpůsobení se.

Hypotéza 3 - domníváme se, že míra autonomie seniora, před odchodem a po odchodu do zařízení ovlivňuje proces adaptace.

5.2 Metodika výzkumu

Pro získání potřebných dat byl proveden kvalitativní výzkum. Sběr dat kvalitativního výzkumu byl realizován metodou polostrukturovaného rozhovoru na základě sedmnácti předem připravených otázek. Rozhovor byl prováděn u klientů umístěných v domovech pro seniory.

Nejprve jsme sepsali žádosti nutné k povolení výzkumu v domovech pro seniory, poté jsme požádali vedení domova o schválení žádosti s přílohou vzorku otázek určených k rozhovoru.

Při provádění rozhovoru se nevyskytly žádné problémy a celková doba jednoho rozhovoru i s úvodním představením seznámením respondenta s výzkumem nepřesáhla třicet minut.

PDF Complete

Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ového souboru

senio i ze dvou za ízení pro seniory. Dohromady se poda ilo ud lat rozhovor s 9 respondenty z 12 oslovených. V kové rozp tí bylo 73 aíl 93 let, p í emfl pr m rný v k byl 85 let a p eváfln ho tvo ili respondenti - muffi. Senio i byli relativn sob sta ní, jen n kte í siln nedoslýchavý, u t ech jsme museli kv li opravdu velmi silné nedoslýchavosti a -patnému zraku rozhovor pozastavit.

Na výzkumu spolupracovali klienti domova senior v Kytín a IOR Na Ple-i. Výzkum byl provád n po dobu dvou m síc v období od 2. dubna do 29. kv tna 2011.

6.1 Analýza jednotlivých polofek

P epis rozhovoru s klienty Domova pro seniory

ROZHOVOR . 1

1. Pohlaví

Mufl

2. Kolik je Vám let?

92 let

3. P i-el/-la jste do tohoto za ízení?

P i-el jsem z vlastního domu.

4. Jaký je Vá–rodinný stav?

Jsem fienatý.

5. P ed umíst ním do tohoto za ízení jste flil/a?

P ed p íchodem jsme flili s manfelkou v dom , za Prahou.

6. Jaký byl d vod va–eho odchodu do tohoto za ízení?

Vloni m srazilo nákladní auto a byla mi amputována ást chodidla (pán ukazuje) a manfelka ufl se o m nemohla starat. Tak jsme –li sem, aby se o nás m l kdo postarat.

7. Vybral/a jste si toto za ízení sám?

Ne, vybrali nám ho na krajském ú ad .

8. Nachází se za ízení v blízkosti Va–eho domova, nebo domova Va–ich d tí?

Ne, bydleli jsme u Prahy a d ti máme v cizin .

9. Bylo Vám umofn no seznámit se p ed p íchodem se za ízením?

Ne.

10. Byli Vám poskytnuté informace o za ízení?

Moc informací jsme nem li, ekli nám, a jdeme sem, fle je to tu dobré.

11. Je v za ízení mofnost vzít si sebou v ci, ke kterým máte vztah?

My jsme m li barák, tak jsme si sem z domova moc v cí vzít nemohli.

12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém flijete?

Líbí, ale mohl by být v t–í, doma jsme m li se fienou kařdý sv j pokoj.

s sebou do za ízení domácí zví e?

n kdo má ko ku.

14. Musíte zde d lat v rámci denních aktivit i innosti, o které nemáte zájem?

Ne, máme sv j plán. Já mám jen rehabilitaci.

15. Máte zde p átele?

S n kterými lidmi se zdravíme, ale p átelé asi ne.

16. Jste zde spokojen?

Jsem, mám tu jistotu.

17. Které období po umíst ní do domova bylo pro Vás nejt flí?

Jsme tu asi rok, manfelka si zvykla nedávno, já d ív.

ROZHOVOR . 2

1. Pohlaví?

Mufl

2. Kolik je Vám let?

90

3. P í-el/-la jste do tohoto za ízení?

Z domova.

4. Jaký je Vá-rodinný stav?

Jsem flenatý, manfelka bydlí ale doma.

5. P ed umíst ním do tohoto za ízení jste flil/a?

V baráku s manfelkou, ta tam je-t bydlí.

6. Jaký byl d vod va-eho odchodu do tohoto za ízení?

Ufl jsem starej škryplō, jsem po operaci tlustého st eva, jsem hluchý, tak aby se o m n kdo postaral, ufl tu jsem 11 let.

7. Vybral/a jste si toto za ízení sám?

Ano známí, mi ekli, fle je to tu p kný.

8. Nachází se za ízení v blízkosti Va-eho domova, nebo domova Va-ich d tí?

Jsem z evnic tak nevím, jestli je to blízko?

9. Bylo Vám umofn no seznámit se p ed p íchodem se za ízením?

Byl jsem tu ufl p ed 40 lety tenkrát s panem cestá emí

o za ízení?

11. Je v za ízení mořnost vzít si sebou v ci, ke kterým máte vztah?

Podívejte se, tady mám samé knířky, n jaký uřl jsem dal i sest i ce tady do knihovny, mám tu kuřr s v cmi, obrázky a fotky, také st lí

12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém řijete?

Mn to sta í a ob as jezdím je-t dom , do evnic.

13. M řete si v p ípad zářmu vzít s sebou do za ízení domácí zví e?

Ano, ale já řládny nemám a ani uřl bych se o n j nemohl starat.

14. Musíte zde d lat v rámci denních aktivit i innosti, o které nemáte zářem?

Ne ne, kařdý ráno vstanu v p t a jdu cvi it (pán vytáhl staré inky a za al cvi it) a ob as kdyřl řhán j lidi na cvi ení, tak jdu, jinak m tu nikdo nenutí.

15. Máte zde p átele?

Jsem tu uřl 11 let, tak se tady ty lidi st ídají a já jsem uřl hluchej, tak si nemám s nima co íct. A kdyřl jsem chodil na procházky, tak rad-i sám, asi by mi tenkrát nesta íli.

16. Jste zde spokojen?

To víte, ře jo a jak.

17. Které období po umíst ní do domova bylo pro Vás nejt ří?

Já jsem si zvyřl hned, jsem p vodem z Podkarpatské Rusi, víte? Jsem hodn cestoval.

ROZHOVOR . 3

1. Pohlaví?

řiena

2. Kolik je Vám let?

83 let

3. P i-el/-la jste do tohoto za ízení?

Z domova, máme s manřelkou barák.

4. Jaký je Vá-rodinný stav?

Támhle vedle mám manřela, jsem vdaná.

5. P ed umíst ním do tohoto za ízení jste řil/a?

ou.

do tohoto za ízení?

Manfel m l autonehodu, víte? U ízli mu kus paty afl po nárt. Byl n kolikrát na operaci, ale to by je-t -lo, ale v zim to bylo uhlí, d íví, te manfel s berlema. Tak jsme si pofládali na krajském ú ad , aby nás n kam dali.

7. Vybral/a jste si toto za ízení sám?

Ne, na krajském ú ad nám ekli, a jdeme sem, fle je to tu p kné, odkládali jsme to 4 roky, ale pak jsme sen jednou v zim ufl-li.

8. Nachází se za ízení v blízkosti Va-eho domova, nebo domova Va-ich d tí?

Ne, my bydleli za Prahou a d ti máme daleko, víte?

9. Bylo Vám umofn no seznámit se p ed p íchodem se za ízením?

Ano, byla jsem se zde i podívat.

10. Byly Vám poskytnuté informace o za ízení?

Byly. Pán na krajském ú ad mi ukázal fotky a pak m tady provedla paní editelka.

11. Je v za ízení mofnost vzít si sebou v ci, ke kterým máte vztah?

Táhle máme obrázky, fotky, televizi, toaletní stolec, ale není v-echo, máme barák a n kdy tam je-t jezdíme, jsme ho je-t neprodali.

12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém ffijete?

Tak to víte, doma jsme m li barák, a s manfelem kařdý vlastní pokoj. Já ráda poslouchala muziku a on si etl, tak jsme se naru-ili. Ale jo, líbí.

13. M flete si v p ípad zájmu vzít s sebou do za ízení domácí zví e?

Ano, n jací lidi mají dole ko ky, ale já bych sem zví e necht la, ty ko ky jsou p eřraný a tlustý a nechodí ani ven, co je to za řívot?

14. Musíte zde d lat v rámci denních aktivit i innosti, o které nemáte zájem?

Ne, paní editelka íkala, fle nemusíme d lat nic, co nechceme, tak nás nikdo nenutí.

15. Máte zde p átele?

N jaké známé ufl tu máme, ale jestli p átele, to asi je-t ne.

16. Jste zde spokojena?

To víte, co bychom cht li, ale asi jsme.

17. Které období po umíst ní do domova bylo pro Vás nejt flí?

Tady budeme teprve rok, ale ufl si zvykám, se starám o manfela, ten je tu spokojený.

1. Pohlaví?

fiena

2. Kolik je Vám let?

83 let

3. P i-el/-la jste do tohoto za ízení?

Z domova, já jsem bydlela s manflem.

4. Jaký je Vá-rodinný stav?

Jsem vdaná.

5. P ed umíst ním do tohoto za ízení jste fil/a?

Doma s manflem.

6. Jaký byl d vod va-eho odchodu do tohoto za ízení?

Byla jsem na operaci s ky lí, ta se -patn chytla a vidíte, táhle mám chodítka.

7. Vybral/a jste si toto za ízení sám?

Ne, nevybrala.

8. Nachází se za ízení v blízkosti Va-eho domova, nebo domova Va-ich d tí?

Ne, jsem z B efan, to je kdyfl se jede na Prahu.

9. Bylo Vám umofn no seznámit se p ed p íchodem se za ízením?

Ne, nebylo.

10. Byly Vám poskytnuté informace o za ízení?

To víte, mn to sta ilo, ekli, fle je to nový a budu mít vlastní pokoj.

11. Je v za ízení mofnost vzít si sebou v ci, ke kterým máte vztah?

Je, mám tu sv j st j, obrazy, ale je tu málo místa na v ci.

12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém fljete?

Líbí, ale mohl by být v t-í.

13. M flete si v p ípad zájmu vzít s sebou do za ízení domácí zví e?

Ano, ale já bych sem zví e necht la a ani fládné nemám.

14. Musíte zde d lat v rámci denních aktivit i innosti, o které nemáte zájem?

Ne, ale mám sv j plán, a kdyfl to jde tak jedu do m sta.

15. Máte zde p átele?

Ano, si chodím šporafatõ s holkama.

16. Jste zde spokojen?

A jak.

domova bylo pro Vás nejtíživější?

Nevím, já jsem si zvykla rychle.

ROZHOVOR . 5

Poznámka: respondent nemohl ze zdravotních důvodů mluvit, proto jsme zvolili systém jednoduchých odpovědí

1. Pohlaví?

Muž

2. Kolik je Vám let?

93 let

3. Před jízdou jste do tohoto zařízení?

Z domova

4. Jaký je Váš rodinný stav?

Jsem ženatý

5. Před umístěním do tohoto zařízení jste s manželkou?

Se ženou

6. Jaký byl důvod vašeho odchodu do tohoto zařízení?

Zabezpečení

7. Vybral/a jste si toto zařízení sám?

Sám

8. Nachází se zařízení v blízkosti vašeho domova, nebo domova vašich dětí?

Ne, nenachází

9. Bylo Vám umožněno seznámit se před příchodem se zařízením?

Ano

10. Vám poskytnuté informace o zařízení byly?

Dosta užijí

11. Je v zařízení možnost vzít si sebou věci, ke kterým máte vztah?

Ano

jete?

Ano

13. Můžete si v případě zájmu vzít s sebou do zařízení domácí zvíře?

Asi ne

14. Musíte zde dlat v rámci denních aktivit iinnosti, o které nemáte zájem?

Ne

15. Máte zde přátele?

Ne, nemám.

6. Jste zde spokojen?

Ano

17. Které období po umístění do domova bylo pro Vás nejtíší?

Zvykl jsem si hned.

ROZHOVOR . 6

1. Pohlaví?

Muž

2. Kolik je Vám let?

84 let

3. Přijeli jste do tohoto zařízení?

Přijel jsem z jiného domova, tam to dostali v restituci nazpátek a to jim nabízeli peníze, aby nás tam nechali.

4. Jaký je Váš rodinný stav?

Svobodný, nikdy jsem se neoženil.

5. Před umístěním do tohoto zařízení jste muž/a?

Já jsem muž sám, jsem svobodný a děti jsem neměl.

6. Jaký byl důvod vašeho odchodu do tohoto zařízení?

Tak, jsem svobodný, bezdětný, tak jsem chtěl, aby se o mě někdo postaral, kdyby se mi něco stalo.

dali tam, kde bylo místo, ale dopadl jsem dobře.

8. Nachází se za řízení v blízkosti Va-eho domova, nebo domova Va-ich d tí?

Ne, jsem zdaleka.

9. Bylo Vám umožněno seznámit se před odchodem se za řízením?

Ne, jak jsem říkal, dali nás tam, kde bylo místo.

10. Byly Vám poskytnuté informace o za řízení?

Já jsem skoro fládně nemohl, nevím, kde je nějaká Kytín.

11. Je v za řízení možnost vzít si sebou věci, ke kterým máte vztah?

No je, ale mám tu věci, které jsem měl v tom předchozím domově.

12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém flijete?

Líbí, tady mám svůj pokoj, tam jsme byli 4 na pokoji.

13. Můžete si v případě zájmu vzít s sebou do za řízení domácí zvířata?

Ano, dole někdo má kočku, možná i psa a jsou tam u vchodu papoučci.

14. Musíte zde dlat v rámci denních aktivit iinnosti, o které nemáte zájem?

Ne, ale mám rehabilitaci.

15. Máte zde přátele?

Jo, s pár lidmi si povídám, takhle asi jo.

16. Jste zde spokojen?

Jsem a moc.

17. Které období po umístění do domova bylo pro Vás nejtěšnější?

Byl jsem úplně šťastný v domově, tady mám svůj pokoj a zvykl jsem si hned.

ROZHOVOR . 7

1. Pohlaví?

Muž

2. Kolik je Vám let?

73 let

3. Přijeli jste do tohoto za řízení?

Z domova, měl jsem být.

ed pár lety.

5. Před umístěním do tohoto zařízení jste fili/a?

Já jsem fili sám v bytě .

6. Jaký byl důvod vašeho odchodu do tohoto zařízení?

Jsem se rozvedl, s dětmi nevycházím, tak aby se o mě někdo postaral.

7. Vybral/a jste si toto zařízení sám?

Ano, vybral.

8. Nachází se zařízení v blízkosti vašeho domova, nebo domova vašich dětí?

Ne, nejsem z okolí.

9. Bylo Vám umožněno seznámit se před odchodem se zařízením?

Ano, byl jsem se tu podívat a líbilo se mi tu, člověk si nemůže moc vybírat.

10. Byly Vám poskytnuté informace o zařízení?

Dostatečně mě to provedli.

11. Je v zařízení možnost vzít si sebou vci, ke kterým máte vztah?

Tak já toho moc nemám, ale mám auto, tak když chci, tak si někde zajedu nebo jedu na chatu, mám ji tady nedaleko.

12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém žijete?

Mně stačí, líbí se mi.

13. Můžete si v případě zájmu vzít s sebou do zařízení domácí zvíře?

Pokud vím, tak ne.

14. Musíte zde dlat v rámci denních aktivit iinnosti, o které nemáte zájem?

Ne.

15. Máte zde přátele?

Ano, mám tu sousedy a pár lidí, se kterými se bavím.

16. Jste zde spokojen?

Jistě .

17. Které období po umístění do domova bylo pro Vás nejtíživější?

Já mám to auto a chatu, tak jsem mohl někde jezdit, takže jsem si zvykl rychle.

1. Pohlaví?

Muž

2. Kolik je Vám let?

83 let

3. P i-el/-la jste do tohoto za ízení?

Z domova.

4. Jaký je Vá-rodinný stav?

ženatý.

5. P ed umíst ním do tohoto za ízení jste fl/a?

Sám, se ženou.

6. Jaký byl d vod va-eho odchodu do tohoto za ízení?

Jsem po operaci ky le, tak proto.

7. Vybral/a jste si toto za ízení sám?

Ano, mám to kousek dom .

8. Nachází se za ízení v blízkosti Va-eho domova, nebo domova Va-ich d tí?

Jo, já jsem z Mní-ku, ale tam mají o-klivej domov.

9. Bylo Vám umofn no seznámit se p ed p íchodem se za ízením?

Jo, byl jsem tu, to tady znám, sem jsem chodil do lesa na houby.

10. Vám poskytnuté informace o za ízení byly?

Jo, jo dostá ující, já jsem toho ufl hodn v d l, ufl tady bydleli známí.

11. Je v za ízení mořnost vzít si sebou v ci, ke kterým máte vztah?

Jo je, mám tu n jaký v ci.

12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém fljete?

Líbí, ale mohl by být trochu v t-í, ale jinak dobrý.

13. M flete si v p ípad zájmu vzít s sebou do za ízení domácí zví e?

Ne, nevím, jsem zví e nem l.

14. Musíte zde d lat v rámci denních aktivit i innosti, o které nemáte zájem?

Ne, nikdo to po nás nechce.

15. Máte zde p átele?

Mám, jsem skoro místní.

16. Jste zde spokojen?

Jinde bych být necht l.

domova bylo pro Vás nejt flí?

em si zvykl hned.

ROZHOVOR . 9

1. Pohlaví?

Mufl

2. Kolik je Vám let?

85 let

3. P i-el/-la jste do tohoto za ízení?

Z domova, z bytu.

4. Jaký je Vá-rodinný stav?

fenatý, manfelka je doma.

5. P ed umíst ním do tohoto za ízení jste flil/a?

S manfelkou v byt .

6. Jaký byl d vod va-eho odchodu do tohoto za ízení?

Cht l jsem, aby se o m n kdo postaral. Zdraví ufl my neslouffí a ufl jsem to m l v-ude daleko.

7. Vybral/a jste si toto za ízení sám?

Ano, já jsem místní. Tak to tady znám

8. Nachází se za ízení v blízkosti Va-eho domova, nebo domova Va-ich d tí?

íkám, fle jsem místní.

9. Bylo Vám umofn no seznámit se p ed p íchodem se za ízením?

Jo, byl jsem se tu párkrát podívat vevnit , a znal jsem pár lidí z domova.

10. Byly Vám poskytnuté informace o za ízení?

Jo, sta ilo to.

11. Je v za ízení mofnost vzít si sebou v ci, ke kterým máte vztah?

Ano, ale já toho moc nepot ebuji, mám to blízko dom , kdyfl n co pot ebuji, tak si zajedu dom .

jete?

Líbí, mn to sta í.

13. M flete si v p ípad zájmu vzít s sebou do za ízení domácí zví e?

Ano, ale já mám je-t psa doma se ftenou.

14. Musíte zde d lat v rámci denních aktivit i innosti, o které nemáte zájem?

Ne, d lám si, co chci, ale n kdy chodím cvi it.

15. Máte zde p átele?

Ano, v domov í ve vesnici, v Kytín .

16. Jste zde spokojen?

Ano, moc.

17. Které období po umíst ní do domova bylo pro Vás nejt flí?

Tak prvního p l roku to byla zm na, ale zvykl jsem si.

K průzkumu adaptace seniorů v zařízeních jsme použili polootevřený rozhovor, kde odpovídi byli volné. Při rozhovoru s nedoslýchavými seniory nebo seniory, kteří si toužili popovídat, se tato forma rozhovoru osvědčila, neboť ne vždy bylo seniory přerušit nebo zastavit. Přesto byli získané informace užitečné a pomohli nám dokreslit si situaci a udělat si obrázek o životě v těchto zařízeních. Touha seniorů po komunikaci se projevila nakonec jako výhoda.

Vybrané domovy jsme si zvolili proto, že prostředí, ve kterém se nachází, působí mile a lidsky, není přemodernizované. Domov dle chodce Kytín i Residence IOR Na Plešici byly nově zrekonstruovány a nachází se v klidné lokalitě, ve vesnicích obklopených lesem.

K obecným otázkám patří otázka týkající se pohlaví respondentů, průzkumu se zúčastnilo celkem 9 respondentů z toho 3 muži a 6 žen.

Otázka na rodinný stav respondentů, byla pro nás překvapující, protože přes průměrný věk 85 let je 7 respondentů stále ve stavu manželství, 1 respondent je rozvedený a jeden svobodný. Respondenti 1 a 3 jsou manželé.

Po příchodu seniora do Domova pro seniory nebo jiného zařízení je adaptace nevyhnutelný proces, který se ne vždy podaří zdárně absolvovat. Sociální pracovníci i zaměstnanci Domova pro seniory by se měli podílet a pomáhat v co nejsnadnější podobě adaptaci v zařízení.

Se seniorem je vytvářen individuální plán adaptačního procesu, ale ten samotný k adaptaci nestačí. Literární zdroje a nakonec i náš průzkum se shodují, že je nutné v rámci možností umožnit seniorům přizpůsobit si prostředí, které obývají a to nejen dekorací nebo nábytkem, ale i jejich individuálním způsobem života.

Cílem naší práce bylo zjistit jaký způsob výběru a rozhodování při výběru zařízení hraje roli v adaptaci na zařízení. Dalším úkolem bylo zjistit, jak dané prostředí ovlivňuje schopnost adaptace na zařízení a vytvoření si k němu vztahu domova. Posledním průzkumem zjišťoval, jestli předchozí způsob života ovlivňuje proces adaptace.

kládáme, **fe prost edí za ízení domova pro seniory**

or .**õ K této hypotéze jsme sm ovali otázky . 8, 11,**

12, 15, 16 a 17.

V otázce íslo 8 se zji- ovalo šJestli se za ízení nachází v blízkosti jejich domova, nebo domova jejich d tí.õ Respondenti . 2, 8, 9 potvrdili, **fe ano**, a rozhovoru vy- lo najevo, **fe vztah k okolí domova je pro n výhodou**, zbylí respondenti nepocházeli z okolí domova, ale nijak jim to p i adaptaci nevadilo.

U otázky íslo 11. šJestli je mořné vzít si do za ízení v ci, ke kterým mají vztahõ. V t-ina respondent uvedla, **fe ano** a mnohdy byly ochotní mi své v ci ukázat a p edstavit i se svojí historií. Pouze respondent . 1 uvedl, **fe mořnost nemá**. Z tohoto rozhovoru vyplynulo, **fe respondent byl movit j-í, tudřil m l mořnost vzít si do domova pro n j relativn malé mnořství svých v cí**. Podobn na tuto otázku odpov d la i manřelka respondenta . 3, ta v-ak odpovídala kladn , i kdyř ji také vadilo, **fe si v cí mohli vzít málo**.

Otázka . 12 zn la šLíbí se Vám vá- pokoj, ve kterém řijete?õ V-em respondent m se pokoj líbí, ale respondenti . 1, 3, 4, 8 uvedli, **fe by mohl být v t-í**, tyto respondenti byli zvyklí z domova na v t-í prostor, v t-inou vlastnili rodinný domek. Otázka prostoru respondenty trápila více, neřl otázka týkající se osobních v cí.

Na otázku . 15 šMáte zde p átele?õ v t-ina respondent uvedla, **fe ano**, pouze 3 respondenti, odpov d li, **fe ne**. Respondent . 1 uvedl, **fe se s nikým nebaví**, nebo je siln nedoslřchavý a vřdy byl spí-e samotá , respondent . 3 a 5 uvád ji, **fe tu mají sousedy a známe**, ale vylořené p átele ne.

Na otázku . 16 š Jste zde spokojenõ v-ichni respondenti uvedli, **fe ano**, pouze jeden movit j-í respondent se vyjád il tím zp sobem, **fe řv rámci mořností, anoõ**.

Otázka . 17 zn la š Které období po umíst ní bylo pro Vás nejt ří-í?õ 6 dotazovaných respondent uvedlo, **fe si zvykli prakticky hned**, dal-í t i respondenti . 1, 3 a 9 uvedli, **fe jim trvalo p l roku ař rok neřl si na prost edí domova zvykli**.

Málíková (2011) uvádí, **fe poskytnutí trvalého domova senior do konce jejich řivota je zohledn ním jejich zdravotního omezení, áste né i úplné mobility**. Svým uzp sobením sou asn umořl uje bezproblémové a kontinuální poskytování pomoci klientovi p i jednotlivých b řných denních řinnostech. P i p řjetí klienta do za ízení jej personál seznámí s prostorami a vybavením vlastního pokoje. Dále uvádí, **fe pracovník v sociálních sluffbách ukládá klientovi -atstvo, osobní p edm ty, hygienické pot eby a drobné dopl kové vybavení,**

jeho pání tak, aby rozmístění klientovi vyhovovalo. Klienti mají právo odmítnout v případě jejich zájmu na pokoji vlastní nábytek nebo nabízejí zapůjčení standardního vybavení. Na Pokojích musí být respektováno právo klienta na soukromí.⁷²

Matoušek (1995) uvádí, že pocit domova vytváří soubor vztahů, k nimž má člověk osobní vztah. Ústav/zařízení by mělo této potřebě maximálně a vyjít vstříc a umožnit klientům zařadit si svoje území podle svého pání a vkusu.⁷³

My bychom jenom potvrdili, že námi vybraná zařízení umožní užívat klientům zařadit si svůj pokoj dle možností zařízení a pání klientů.

Hypotéza 1 se nám potvrdila, i když otázky nezapsané tak, jak jsme zamýšleli, respondenti byli více nešťastní a při otevřeném rozhovoru nám pomohli hypotézu potvrdit.

K hypotéze 2: šH 2 Domníváme se, že dosavadní způsob života před odchodem do zařízení má vliv na způsob sobování se. K této hypotéze se vztahují otázky 3, 4, 5 a 13.

Otázka 3: Odkud jste přišel/a do tohoto zařízení? Většina dotazovaných respondentů, ať na respondentů 6 uvedla, že do tohoto zařízení přišli z vlastního domova, respondent 6 uvedl, že přišel ze zařízení, které zaniklo.

K otázce 4: Jaký je váš rodinný stav? se respondenti vyjádřili takto, z 9 respondentů 7 bylo stále ještě ženatými nebo vdanými, u mužů se objevoval model, kdy oni odešli do zařízení a manželka ještě zůstala doma, což je velmi zajímavé zjištění. Dále pak respondent 6 byl svobodný a respondent 7 rozvedený.

Na otázku 5: Před umístěním do tohoto zařízení jsem žil/a odpovídal 5 z 9 respondentů, že před odchodem do zařízení žili buď s manželem, nebo s rodinou, pouze respondenti 6, 7 a 8 žili sami.

Otázka 13 nás informovala o odpovědi, která se týká domácích mazlíčků a zněla: Šel byste si v případě zájmu vzít sebou do zařízení zvíře? Nutno říci, že do zařízení je možné vzít si s sebou domácí zvíře například kočku, psa nebo i papouška. Přesto respondenti odpovídali různě: ano, ne nevím, nebo že zvíře nemají, ale setkal jsem se i s názory, že by si ho stejně do zařízení nevzali. Zvíře by se prý necítilo v domov době. 4 respondenti odpovídali spíše negativně, ve smyslu že to zařazení si nelze vzít zvíře, a 5 kladně, že lze

⁷² MALÍKOVÁ, E. Péče o seniory v pobytových zařízeních. Grada publish 2011. s. 115-116.

⁷³ MATOUŠEK, O. Ústavní péče. Praha: 1995 Sociologické nakladatelství. s. 79.

nevzali. Z uvedeného vyplývá, že tito lidé doma zví e
seniory ař na pár klient doma ani nem li.

Malíková (2011) uvádí, že p í p íjetí do pobytového za ízení znamená zahájení nové, významné řivotní etapy seniora. Každý se s touto zm nou vyrovnává jinak a odli-n ji také toleruje. Proto je jedním ze základních úkol vytvo it v pobytovém za ízení takové podmínky, které budou umořovat co nejplynulej-í p echod z p vodního sociálního prost edí klienta a usnadní mu adaptaci na nové prost edí a nový zp sob řivota.

řivot klient v pobytovém za ízení je v t-inou výrazn odli-ný od jejich p edchozího zp sobu řivota. Klienti musí být podrobn seznámení s chodem za ízení, jeho mořnostmi apod., aby získali jif p ed nástupem do za ízení dostatek informací a mohli konkrétn projednávat své p ořadavky, jejich reálnost a konkrétní provedení. Je nutné řadatel m, tedy budoucím klient m, poskytnout co nejvíce informací o řivot v za ízení.⁷⁴

Z vý-e uvedeného vyplývá, že senio i si v za ízení zvykli v t-inou hned, coř je dáno i tím, že se mohou vracet i do p vodního bydli-t , mají je-t svoji rodinu, p átele. Uv domují si ale, že zde je o n postaráno a nemuseli se lou it ani s domácím zví etem, ke kterému byli citov vázáni, jak uř to u opu-t ných a starých lidí bývá. Netrpí ani samotou, která lidi tohoto v ku postihuje. Klienti, kte í museli opustit nap íklad rodinný d m, si zvykali h e.

Hypotéza . 2 se potvrdila, dosavadní zp sob řivota senior p ed p íchodem do za ízení má vliv na p izp sobování se.

Hypotéza . 3: řH 3 Domníváme se, že míra autonomie seniora, p ed p íchodem a po p íchodu do za ízení ovliv uje proces adaptace.ř K této hypotéze se vztahují otázky . 6, 7, 9, 10 a 14.

Polofili jsme otázku . 6 ř Jaký byl d vod va-eho odchodu do tohoto za ízení?ř

D vody odchodu respondent se řasto opakovali a tvo řila je kombinace zhor-eného zdravotního stavu a snaha zajistit si budoucnost. Klienti cht li být zaji-t ni pro dobu, kdy

⁷⁴ MALÍKOVÁ, E. Pé e o seniory v pobytových za ízeních. Grada public 2011. s. 79.

a tento typ za ízení je pro n volbou jistoty. Dále klienti
l jste si toto za ízení sám?õ

Celkem 5 respondent si za ízení vybralo samo a to bu proto, fe za ízení p edem
znali nebo se pro n j rozhodli na základ doporu ení známých. 4 respondenti si za ízení
sami nevybrali, bylo jim doporu eno na základ fládosti a respondent . 6 uvedl, fe mu
bylo za ízení p id leno z dvodu zru-ení jeho p vodního za ízení, takfe v bec nev d l,
kam p jde, ale dle jeho slov dopadl dobre.

Dále jsme cht li znát odpov na otázky . 9 šBylo Vám umofln no seznámit se p ed
p íchodem se za ízením?õ a na otázku . 10 šByly Vám poskytnuté informace o za ízení?õ
Pro 6 respondent , byli informace dosta ující, pro respondenty 1, 2, 6 byly informace
nedosta ující, ale tito respondenti si za ízení sami nevybírali a ani se v n m podívat nebyli
podívat, cht li prost do n jakého za ízení.

Na otázku . 14 šMusíte zde d lat v rámci aktivit i innosti, o které nemáte zájem?õ
respondenti shodn uvedli, fe innosti, které podnikají, jsou ryze dobrovolné, chodí pouze
na rehabilitaci. Jediný ím se ídí, je jejich individuální plán, který odpovídá jejich
pot ebám. Jezdí autem na chatu, do rodinného domu, chodí do vesnice, kde si povídají
s p áteli. Nejsou omezováni, aktivit se mohou ú astnit dle jejich uválení.

Kozáková s Müllerem (2006) uvádí, fe sob sta nost výrazn ovliv uje jak psychiku,
tak i fyzický stav, nebo provád ním innosti se udržuje ur itý stupe t lesné kondice
a p edchází se tak i neřádoucím zm nám.⁷⁵

Míra autonomie u adaptace hrála d ležitou roli, nebo jak respondenti i mimo otázky
v rozhovoru odpovídali, do-lo ke zji-t ní, fe senio i, kte í byli n jak zdravotn
znevýhodn ni nebo byli doma mén sob sta ní, tudífl byla jejich volba spí-e nutností
a pot ebou zaopat ení se, m li dobu adaptace del-í, ale jsou zde spokojen j-í.

Také fakt, fe senio i nejsou nuceni do aktivit, které d lat necht jí, vede k lep-í adaptaci.

H 3 se potvrdila, míra autonomie p ed p íchodem i po p íchodu do za ízení vede
v kone ném d sledku k pozitivnímu ovlivn ní adaptace.

Polostrukturovaný rozhovor nám prozradil, fe prost edí domova a jeho za ízení hraje
d ležitou roli, p edev-ím tím, fe lidé dávají p ednost takovým za ízením, kam si mohou

⁷⁵ KOZÁKOVÁ, Z. MÜLLER, O. Aktiviza ní p ístupy k osobám seniorského v ku, Univerzita Palackého
v Olomouci Pedagogická fakulta. 2006. s. 17.

p vodního domova. Cofl má za následek zdomácnění si
o za svůj domov. V opačném případě u jedinc
v prvním fázi adaptace vyvolat bolestivé vzpomínky na p vodní domov.

V našem průzkumu jsme také zjistili, že předchozí způsob života respondenta hraje důležitou roli v adaptaci. Respondent, který byl zvyklý na pohyb se lépe přizpůsobil, když měl možnost vydávat se volně do přírody, než když seděl na pokoji. Jiní hlavní motivující respondenti, kteří před příchodem žili ve vlastní nemovitosti, příchod do domova brali spíše jako nutnost a tudíž jim trvalo déle, než se přizpůsobili. Roli zde hrála otázka prostoru, neboť byli zvyklí mít vlastní, větší a prostornější pokoj.

Dle zjištěných poznatků, můžeme konstatovat, že míra autonomie ovlivňuje adaptaci, neboť schopnost rozhodovat o sobě, o tom co budou dělat nebo kam budou umístit, vedlo až k lepšímu snášení podmínek v domov.

Závěrem diskuse musíme zdůraznit, že všichni senioři, se kterými jsme spolupracovali, byli ochotní, vstřícní a v rámci možnosti samostatní. Metoda rozhovoru se seniory se nám osvědčila, i když bylo někdy těžké její ukončit. Většina respondentů přijala náš průzkum jako druh zábavy a možnosti komunikovat s někým, kdo není obyvatel a zaměstnanec zařízení.

Základní rysem dnešní společnosti je stárnutí populace. Starých a stárnoucích lidí bude tedy neustále přibývat a v ková struktura obyvatelstva se bude měnit. Vzhledem k faktu, že stárne s sebou přináší spoustu změn a to jak v oblasti zdravotní, sociální i psychické, musí se nejen samotní senioři, ale i celá společnost na tuto situaci připravit.

Pokud již senior není schopen zůstat v domácím prostředí a rodina není schopna péči zvládnout, nabízí se zde možnost výběru ze širokého spektra sociálních služeb. Hlavním úkolem sociálních služeb je pomoci těmto seniorům, řešit jejich nepříznivou sociální situaci a umožnit jim prožít stáří důstojně a co možná nejklidněji.

V práci se věnujeme adaptaci seniorů na zařízení, kde senioři tráví poslední část svého života. O tom, že je adaptace seniorů nelehký úkol svědčí i fakt, že nemalé procento seniorů nedojde na konec této cesty a umírá.

Poodhalujeme problematiku stárnutí a stáří, fyzické, psychické a sociální změny u seniorů a v neposlední řadě se zaměříme na problematiku adaptace. Dále se v práci věnujeme prostředí, které odklopuje klienty Domova pro seniory.

Ve výzkumné práci se formou rozhovoru s klienty zabýváme způsobem života seniorů před a po příchodu do zařízení, dále mírou jejich autonomie a vytvořením pro ně přijatelného prostředí.

Cílem práce bylo zjistit, které faktory napomáhají a umožní ujednat adaptativní proces.

V rámci výzkumu byly stanoveny tři základní hypotézy, které se nám potvrdily.

Je jen na nás samotných, jaký si vytvoříme vztah ke stárnoucí populaci, ale jedno je nám všem společné, všichni jednou zestárneme a budeme potřebovat pomoc druhých. Proto se dnes chovejme k seniorům tak, jak bychom si přáli, aby se jednou někdo choval k nám.

1. GOLDMAN, R. a kol. *Vybrané kapitoly ze sociálních disciplín*. 3. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. 131 s. ISBN 80-244-1454-6.
2. HATKOVCOVÁ, Helena. *Fenomén stáří*. 1.vyd. Praha: Panorama, 1990. 409s. ISBN 80-7038-158-2
3. JAROVÁ, D. *Péče o seniory*. Ostravská univerzita v Ostravě, 2006. 96 s. ISBN 80-7368-110-2
4. KALVACH, Z. *Geriatrické syndromy a geriatrický pacient*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 336 s. ISBN 978-80-2472-490-4.
5. KOZÁKOVÁ, Z., MÜLLER, O. *Aktivizační přístupy k osobám seniorského věku*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. 94 s. ISBN 80-244-1552-6
6. KOZLOVÁ, L. *Sociální služby*. 1. vyd. Praha: Triton, 2005. 79 s. ISBN 80-7254-662-7.
7. MALÍKOVÁ, E. *Péče o seniory v pobytových zařízeních*. Praha: Grada publishing, 2011. s. 328. ISBN 978-80-247-3148-3.
8. KUBEKOVÁ, L. *Zdraví pro děti v k.* 1. vyd. Jeslice: Rebo, 2006. 270 s. ISBN 80-7234-536-2.
9. MATOUŠEK, O. a kol. *Sociální práce v praxi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 351 s. ISBN 80-7367-002-X.
10. MATOUŠEK, O. *Sociální služby legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
11. MATOUŠEK, O. *Ústavní péče*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995. 138 s. ISBN 80-85850-08-7.

2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1999. 159 s.

13. PACOVSKÝ, V. *Geriatrická diagnostika*. Praha: SCIENTIA MEDICA, 1994. ISBN 80-85526-32-8.

14. RHEINWALDOVÁ, E. *Novodobá péče o seniory*. Praha: Grada publishing, 1999. ISBN 80-7169-828-8.

15. SMUTEK, M. *Průběh klienta služeb sociální práce*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006. 478 s. ISBN 80-7041-716-1.

16. TOMÉŠ, I. a kol. *Sociální správa*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. 304 s. ISBN 80-7178-560-1.

17. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. 461 s. ISBN 978-80-2461-318-5.

18. VENGLÁŠOVÁ, M. *Problematické situace v péči o seniory*. Praha: Grada publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2170-5

19. VORLÍČEK, J., ADAM, Z., aj. *Paliativní medicína*. Praha: Grada publishing, 1998. ISBN 80-7169-437-1.

20. VOSTROVSKÁ, H. *Sociální aktivizační programy pro klienty pečovatelské služby*. Praha: Státní zdravotní ústav, 1998. ISBN 80-7071-093-4.

- ek. [online], [cit. 2011-20- 05] dostupné na www:
<http://www.domovrl.cz/index.php?nid=1274&lid=CZ&oid=912835>
2. JURE KOVÁ, P. Aktivizace senior , *Sociální práce*. [online]. II. ro . . 2/2003. [cit. 2011-04-06] dostupné na www: <http://www.socialn prace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf>
3. KRÁLÍ EK, L, KRÁLÍ KOVÁ, T. Komunit -skupinová práce se seniory v adapta ním období v domov d chodc , *Sociální práce*. [online]. III. ro . . 2/2004. [cit. 2011-07-06] dostupné na www: <http://www.socialn prace.cz/soubory/2004-2-090221132843.pdf>
4. HLAVÁ OVÁ, G. P echod senior do domova d chodc , *Sociální práce*. [online]. II. ro . . 2/2003. [cit. 2011-04-06] dostupné na www: <http://www.socialn prace.cz/soubory/2003-2-091001164720.pdf>
5. Ott v slovník nau ý. [online], [cit. 2011-23- 05] dostupné na www:
<http://leccos.com/index.php/clanky/involuce>

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Seznam p íloh:

- P íloha . 1 - fiádost o rozhovor v Residenci.
- P íloha . 2 - fiádost o rozhovor v Domov pro seniory Kytín
- P íloha . 3 - Otázky k rozhovoru.
- P íloha . 4 ó Foto . 1
- P íloha . 5 ó Foto . 2
- P íloha . 6 ó Foto . 3
- P íloha . 7 ó Foto . 4
- P íloha . 8 ó Foto . 5
- P íloha . 9 ó Foto . 6

Příloha č. 1

Institut onkologie a rehabilitace Na Pleši s.r.o.
Nová Ves pod Pleší 110, Residence
262 04

Věc: Žádost o povolení rozhovoru u klientů

Obracím se na Vás s prosbou o možnost provádění výzkumu metodou rozhovoru v rámci mé bakalářské práce.

Studuji UK HTF, 3. ročník bakalářského studia, obor sociální pedagogika.

Jako téma mé práce jsem si vybral Problematiku adaptace seniorů v zařízení pro seniory.

Za vyřízení žádosti děkuji

10. dubna 2011 v Nové Vsi pod Pleší

Lukáš Říha

Nová Ves pod Pleší 260

262 04

Příloha č. 2

Hlavní sestra

Bc. Alice Szaniszlo

Domov Kytín, poskytovatel sociálních služeb

Kytín 2, 252 10

Věc: Žádost o povolení rozhovoru u klientů

Obračím se na Vás s prosbou o možnost provádění výzkumu metodou rozhovoru v rámci mé bakalářské práce.

Studuji UK HTF, 3. ročník bakalářského studia, obor sociální pedagogika.

Jako téma mé práce jsem si vybral Problematiku adaptace seniorů v zařízení pro seniory.

Za vyřízení žádosti děkuji

10. dubna 2011 v Nové Vsi pod Pleší

Lukáš Říha

Nová Ves pod Pleší 260

262 04

DOMOV KYTÍN
poskytovatel sociálních služeb
Szaniszlo
Kytín 2, 252 10
Tel.: 318 592 722
IČO: 69344035 ©

jmenuji se Lukáš a studuji 3. rokem na Husitské teologické fakultě UK v Praze, obor sociální pedagogika.

Prosím o svolení položit Vám několik otázek na které budu chtít slyšet odpověď z několika nabídnutých možností. Prosím poslouvejte pozorně a vyjádřete odpověď, která nejvíce vystihuje Vaš názor, Vaši zkušenost. Odpovědi budu písemně zaznamenávat na list pro potřebu mého pozdějšího zpracování. Při rozhovoru je samozřejmostí zajistit anonymitu, to znamená, že nikde nebude uvedeno Vaše jméno, příjmení, bydliště, rodné číslo, a jakékoliv další kontaktní údaje.

Děkujeme za spolupráci a pravdivé odpovědi.

1. ČÁST- IDENTIFIKAČNÍ, OBECNÉ OTÁZKY

1. Pohlaví?

2. Kolik je Vám let?

3. Přijeli jste do tohoto zařízení?

4. Jaký je Vaš rodinný stav?

2. ČÁST O ODBORNÉ OTÁZKY

5. Před umístěním do tohoto zařízení jste filiální?

6. Jaký byl důvod vašeho odchodu do tohoto zařízení?

7. Vybral/a jste si toto zařízení sám?

8. Nachází se zařízení v blízkosti vašeho domova, nebo domova vašich dětí?

po příchodem se zařízením?

10. Vám poskytnuté informace o zařízeních byly?
11. Je v zařízeních možnost vzít si sebou v cí, ke kterým máte vztah?
12. Líbí se Vám pokoj, ve kterém žijete?
13. Můžete si v případě zájmu vzít s sebou do zařízeních domácí zvířata?
14. Musíte zde dýlat v rámci denních aktivit iinnosti o které nemáte zájem?
15. Máte zde přátele?
16. Jste zde spokojen?
17. Které období po umístění do domova bylo pro Vás nejtíživší?

Foto . 1

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[*Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features*](#)

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[*Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features*](#)

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

